

ΠΑΛΙΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ (1)

ΣΠΑΝΙΕΣ ΠΑΛΙΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ.

<<Επιτρέψτε μου μια σημαντική επισήμανση:
Ένα μεγάλο μέρος των φωτογραφιών προέρχεται από Μαργαριτιώτες που έδωσαν τις φωτογραφίες στην αδελφότητα Μαργαριτίου στην δεκαετία 1980, τις οποίες μεγένθυσε ο πρόεδρος της αδελφότητας μας κ. Βαγγέλης Μπακαγιάννης και στη συνέχεια τις πούλησε ο σύλλογος μας στα μέλη του προς εξοικονόμηση εσόδων για το ταμείο του συλλόγου. Κάποιες άλλες προέρχονται από το αρχείο του Βασίλη Μπακαγιάννη, που τις παραχώρησε στην αδελφότητα για τον ίδιο σκοπό.
Ένα ακόμη μέρος των φωτογραφιών αυτών, είναι από το προσωπικό μας αρχείο. Αρκετές από αυτές σας τις παρουσιάζουμε στο διαδίκτυο μέσω της ιστοσελίδας μας, (η οποία είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα) επεξεργασμένες.
Συνεπώς επιτρέπεται να τις αντιγράψετε μόνο για ιδιωτική χρήση και όχι για επαγγελματική και προσωπικό όφελος. Τα δικαιώματα αυτά τα έχει μόνο η αδελφότητα Μαργαριτίου και κανένας άλλος ! (Τα κείμενα που συνοδεύουν ιδιαίτερα τις παλιές φωτογραφίες, είναι βασισμένα στις μέχρι τώρα πληροφορίες που έχουμε, από διάφορες πηγές. Όταν συναντούμε πληροφορίες που πιστοποιούν την αυθεντικότητά τους, τα κείμενα διορθώνονται)>>.

Μαργαρίτι 1571 - 22- Νοεμβρίου: Η μάχη της άλωσης του κάστρου Μαργαριτίου. Τον πίνακα ζωγράφησε ο Αντώνιος Βασιλάκης από την Μήλο κατά διαταγή του Βενετού στρατηγού Πάολο Ορσίνη. Αντίγραφο του πίνακα, μας έστειλε το 1958 ο Φιλολόγος Θεοδοσίος Γκούσης (αδελφός του γιατρού τότε στο Μαργαρίτι Κώστα Γκούση), στην τότε κοινότητα Μαργαριτίου. Το πρωτότυπο βρίσκεται στην Βενετία στο παλάτι των Δόγηδων στον 2ο όροφο.

Η φωτογραφία αυτή είναι το γνήσιο αντίγραφο του πίνακα από το ανάκτορο των Δόγηδων στην Βενετία στον 2ο όροφο την οποία αγόρασε ο Δήμος Μαργαριτίου πρόσφατα! (Το πρώτο όμως σπουδαίο αντίγραφο, προμηθεύτηκε η κοινότητα Μαργαριτίου το 1958. Έχουμε στην διάθεση μας τις επιστολές που ανταλλάγησαν τότε μεταξύ του Φιλολόγου κ. Θεοδοσίου Γκούση με τον τότε πρόεδρο της Κοινότητας Μαργαριτίου, κ. Χρήστο Νικολάου τις οποίες θα δημοσιεύσουμε μελλοντικά.

Οι επιστολές αυτές και άλλα ιστορικά ντοκουμέντα είχαν εκδοθεί σε ένα όμορφο βιβλιαράκι τον Οκτώβριο του 1981 από την Αδελφότητα Μαργαριτιωτών, με τίτλο :

<<“Η Ιστορία Μαργαριτίου από κτίσεως αυτού ΙΕ αιώνα μέχρι σήμερα”
Ιστορική μελέτη υπό Θεοδοσίου Γ. Γκούση (Φιλολόγου)>>.

Επιστολές που ανταλλάγησαν μεταξύ του κ. Θεοδοσίου Γκούση και της Κοινότητας Μαργαριτίου.

<<Εν Λευκίμμη τη 25 Φεβρουαρίου 1958

Αξιότιμε Κύριε πρόεδρε. Διά της παρούσης μου έρχομαι να σας πληροφορήσω

τα κάτωθι εις τα οποία Σείς ως Πρόεδρος της Κοινότητας, παρακαλώ όπως δώσητε, την καλλιτέραν κατεύθυνση, εάν και εφόσον ασπάζεσθε την υπόθεσιν, που παρακάτω Σας αναπτύσσω. Από του παρελθόντος φθινοπώρου μελετώ την Ιστορίαν του Μαργαριτίου, απο κτήσεως αυτού υπό των Ενετών, κατά τας αρχάς του 15 αιώνος δηλαδή το έτος 1430 περίπου μέχρι σήμερα.

Από τον Γάλλον συγγραφέα Πουκεβίλ, που έμεινεν στα Ιωάννινα απο του έτους 1805 έως το 1815, απο τους δικούς μας Έλληνας φιλόλογους Αραβαντινόν και Χρ. Σούλην κλπ που όλοι αυτοί ησχολήθησαν με την Ιστορίαν της ευάνδρου Ηπείρου, πληροφορήθην ότι κατά το έτος 1571, έλαβεν αυτού χώρου, σφοδρά μάχη, μεταξύ των ηνωμένων Χριστιανικών στρατιωτικών δυνάμεων της Δύσεως και Ελλήνων ορθοδόξων, κατά των Μωαμεθανών.

Ήτο η πρώτη πάλη των Χριστιανών κατά των αλλοπίστων που έλαβεν χώραν στα μέρη αυτά, διά να επακολουθήσει η δευτέρα και οριστική κατά το β' παγκόσμιον πόλεμον, που είχε αποτέλεσμα την παντελή απομάκρυνσιν των, στα ενδότερα της Αλβανίας ! Αποτέλεσμα του λαμπρού αυτού αγώνος ήτο η άλωσης και η κατεδάφισης του Φρουρίου του Μαργαριτίου, όπως σήμερα βρίσκεται. Στην άλωσιν αυτήν έλαβον μέρος Παργινοί, Κερκυραίοι και Ενετοί. Και τοσαύτη σημασία εδόθη εις την άλωσιν αυτήν, ώστε ο τότε Δόγης της Ενετίας, έδωσεν εντολήν εις τον μεγάλον Έλληνα, εκ Μήλου καταγόμενον, ζωγράφον Αντώνιο Βασιλάκη όπως διά ζωγραφικού πίνακος αναπαραστήσει την άλωσιν του Φρουρίου του Μαργαριτίου της οποίας αρχηγός ήτο όπως εις την φωτογραφίαν βλέπετε ο Στρατηγός Πάυλος Ορσίνη.

Προ μηνός, δι' επιστολής μου ζήτησα πληροφορίες για τον ζωγραφικόν αυτόν πίνακα απο του εις Βενετίαν ευρισκόμενον, προϊστάμενων της Ορθοδόξου Ελληνικής Κοινότητας και εφημέριον της Ελληνικής εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου, Αρχιμανδρίτην - Θεολόγου - Σχολής Χάλκης - του κλίματος της Κωνσταντινουπόλεως, εάν ύπαρχη ο ζωγραφικός αυτός πίναξ της αλώσεως του Φρουρίου εις το Δουκικόν Ανάκτορον της Βενετίας. Ο Αρχιμανδριτης είχε την ευγενή καλοσύνη όχι μόνον να μου στείλει πολλές και χρήσιμες πληροφορίες, αλλά να μου χαρίσει και μίαν διαυγή και λαμπράν φωτογραφίαν του ζωγραφικού αυτού έργου. Τόσον την αλληλογραφίαν, όσον και την μικράν αυτήν φωτογραφίαν, θα Σας δόση προς ανάγνωσιν ο αδελφός μου.

Στα γράμματα αυτά, Κύριε Πρόεδρε, θα διαβάσετε, ότι με 500 δραχμές, δύνασθε να αποκτήσετε ένα υπέροχον αντίγραφον, δυο τετραγωνικών μέτρων επιφάνειας. Δηλαδή μια φωτογραφία που θα έχει μήκος 2 μέτρα και ύψος 1 μέτρο! Με άλλες δε 250 δρχ. τα 3-4 υπάρχοντα πολύτιμα χειρόγραφα που έχουν απόλυτον σχέσιν με την άλωσιν του Φρουρίου του Μαργαριτίου.

Αποκτώντας αυτά η Κοινότης Σας, θα στολίζεται με μίαν απaráμιλλον εικόνα εφάμιλλον της εξόδου του Μεσολογγίου. Διότι εκείνη του Μεσολογγίου, διαλαλεί εις τους αιώνες την Ελευθερίαν της προσφιλούς μας Πατρίδος, αυτή δε του Μαργαριτίου, τους Ιερούς αγώνας, για του Χριστού την Πιστη. Σε Σας τώρα εναπόκειται, Κύριε

Πρόεδρε, όπως εάν συγκατατίθεσθε, εξεύρετε το απαιτούμενον χρηματικόν ποσόν των 500 η 750 δρχ. μαζί με τα χειρόγραφα, εν συνεργασία και πλήρει εναρμονισμού, μετά του Κυρίου Διευθυντού του Δημοτικού Σχολείου. Τώρα πλησιάζει η εθνική ημών εορτή, όπου μπορείτε να κάμετε μίαν μικράν περιστολήν των εξόδων προς εξοικονόμησιν του ποσού αυτού.

Όταν λοιπόν θα έχετε συγκεντρώσει το ποσόν αυτό, τότε θα με πληροφορήσητε και εγώ θα στείλω την παραγγελίαν στον Αρχιμανδρίτην στην Βενετίαν.

Σεις θα στείλετε το ποσό αυτό στον κ. Λαγγώνην. Εάν Κύριε Πρόεδρε, η Κοινότης Σας αδυνατεί, διά τον άλφα η βήτα λόγον την εξεύρεσιν των χρημάτων, τότε ας μαζευθεί, απο 10-15 άτομα. Όχι βέβαια έρανος, απαγορεύεται. Προς το σκοπόν αυτόν τον Ιερόν θέτω και εγώ στην διάθεσιν Σας 50 δρχ. Με τας 500 δρχ. Κύριε Πρόεδρε στις Αθήνας δεν φτιάχνουμε, ούτε αυτήν που μας χάρισε ο Παπάς.

Όταν λοιπόν θα έχη ως ελπίζω ευωδωθεί το έργον αυτό, που θα τιμά, όχι μόνον Σάς, επί των ημερών του οποίου έγινε το έργον αυτό, αλλά και όλο το Μαργαρίτιον τότε, εγώ θα γράψω πολλά στα φιλολογικά Περιοδικά της Ηπείρου για το κάδρον αυτό και την Ιστορίαν του, όπως στην <<Εταιρίαν Ηπειρωτικών Μελετών>> του Βουλευτού κ. Φρόντζου, στην <<Ηπειρωτικήν Εστίαν>> στις εφημερίδες και στους Γυμνασιάρχες κλπ.

Και είμαι βέβαιος ότι όλος ο Πνευματικός Κόσμος και τα σχολεία θα κάνουν αυτού εκδρομάς, προς μελέτην των τόσων ένδοξων Ιστορικών στοιχείων της ημετέρας Κοινότητος. Διαβιβάστε Σας παρακαλώ τους χαιρετισμούς μου στον κ. Βασίλειον Κακούρη.

Εν αναμονή ευχάριστων ειδήσεων

Σας Διατελώ μετά πάσης τιμής

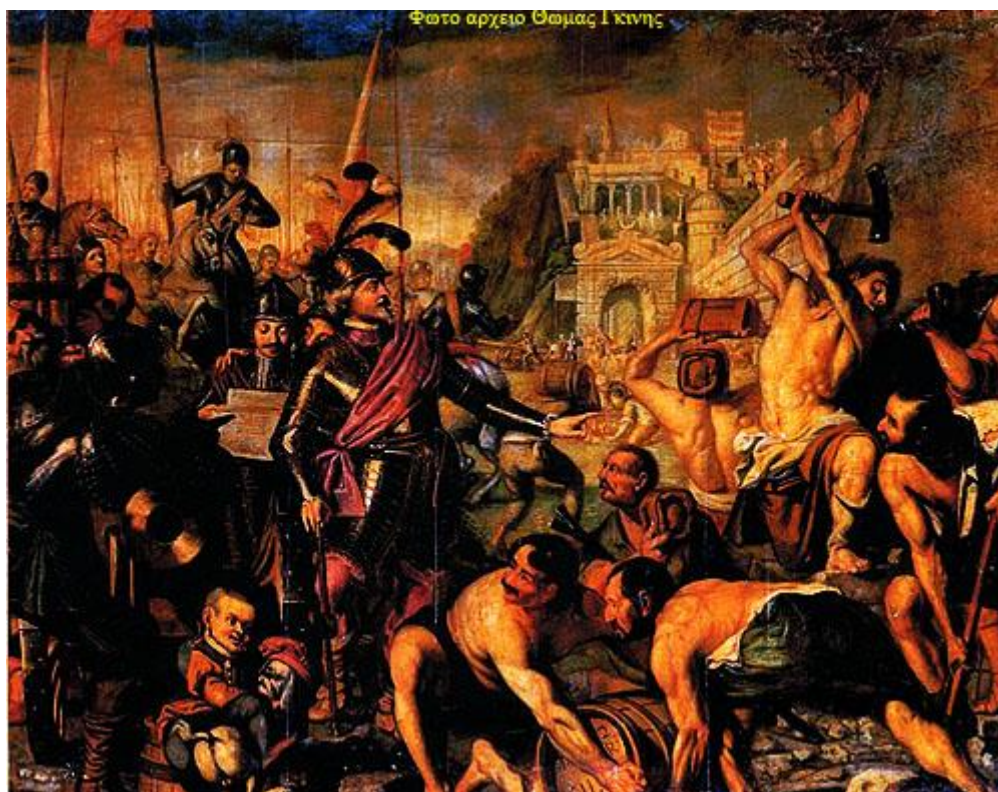
Θεοδόσιος Γ. Γκούσης>>.

Οι ανωτέρω γιατροί που διαδοχικά ήταν στο Μαργαρίτι, Δημήτριος Παναγιωτίδης-Μέξης, ο γιος του Δημητρίου ο Κωνσταντίνος και ο Κώστας Γκούσης, είχαν συλλέξει πολλά ιστορικά στοιχεία για το Μαργαρίτι, καθώς και ο φιλόλογος Θεοδόσης Γκούσης. Δυστυχώς μέχρι στιγμής δεν έχουμε καμιά πληροφορία για το πού βρίσκονται αυτά σήμερα, εκτός από κάποιες αναφορές του φιλολογου Θεοδόση σχετικά με την άλωση του κάστρου Μαργαριτίου.

Όπως προκύπτει απο την επιστολή του Καθηγητή Θεοδοσίου Γκούση, εκτός απο τον πίνακα ζωγραφικής του κάστρου Μαργαριτίου, ο κύριος Γκούσης γράφει ότι έχει και γραπτά ιστορικά στοιχεία για το Μαργαρίτι της εποχής του 1571.

Προφανώς εννοεί αυτά που αφορούν την άλωση του κάστρου της Κομόπολης Μαργαριτίου. Επειδή όπως ο ίδιος ο Θεοδόσιος ομολογεί ότι συλλέγει ιστορικά της πόλης του Μαργαριτίου, και ότι έχει αρκετά και ο αδελφός του ο Κώστας, μας κάνει και αναρωτιόμαστε για το πού βρίσκονται σήμερα αυτά τα στοιχεία.

Η άλωση του φρουρίου Μαργαριτίου 22 Νοεμβρίου του έτους 1571

Όπως προκύπτει απο την επιστολή που έστειλε στις 14 Μαρτίου του 1958 ο κύριος Θ. Γκούσης στον πρόεδρο της Κοινότητας Μαργαριτίου κύριο Χρήστο Νικολάου, όπου τον ενημέρωνε για την ύπαρξη του ζωγραφικού πίνακα που αφορούσε την άλωση του φρουρίου, ο Θεοδοσίος Γκούσης είχε ενημερωθεί και βοηθήθηκε απο τον Αρχιμανδρίτη της Ορθοδόξου Ελληνικής Κοινότητας της Βενετίας και εφημέριο του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου, της Βενετίας κ. Κοττάκη.

Σύμφωνα πάντα με τα γραφόμενα του Θεοδοσίου Γκούση, ο Αρχιμανδρίτης Κοττάκης σκόπευε να εκδόσει βιβλίο με άλλα 300 έργα ζωγραφικής του Aliense Αντωνίου Βασιλάκη, όπου θα συμπεριελάμβανε και τον πίνακα που αφορά την περίφημη άλωση του φρουρίου Μαργαριτίου. Για το λόγο αυτό ο κύριος Γκούσης επρότινε με επιστολή του στις 14 Μαρτίου του 1958, προς τον πρόεδρο της Κοινότητας Μαργαριτίου κ. Χρήστο Νικολάου, μαζί με το αντίγραφο του πίνακα, να αγοράσουν και το βιβλίο, καθώς και άλλα έγγραφα που αφορούσαν την άλωση του φρουρίου Μαργαριτίου, το 1571.

Σήμερα δεν γνωρίζουμε κάτι για την ύπαρξη βιβλίου, ή, άλλων σχετικών εγγράφων να βρίσκονται στο Μαργαρίτι, εκτός απο το αντίγραφο του πίνακα. Στην ίδια επιστολή ο κ. Θ. Γκούσης ενημερώνει τον πρόεδρο της Κοινότητας, ότι έχει φωτογραφίες προ του 2ου παγκ. Πολέμου απο το φρούριο Μαργαριτίου, όπου μαζί με τον αείμνηστο Περικλή Κακούρη είχαν βγάλει και ότι επίσης έχει πάρα πολλά ιστορικά στοιχεία για το Μαργαρίτι. Προσθέτει δέ ότι αυτά που κατέχει ο

αδερφός του (γιατρός) Κώστας Γκούσης, είναι ελάχιστα στα όσα έχει συλλέξει αυτός!

Διαβάζοντας λοιπόν όλα αυτά, διαπιστώνουμε ότι η μεγάλη ιστορία του Μαργαριτίου, βρίσκεται σκορπισμένη και χρειάζεται μεγάλος αγώνας για την συγκέντρωση όλων αυτών των ιστορικών ντοκουμέντων.

Η άλωση του κάστρου Μαργαριτίου την οποία ζωγράφισε ο Έλληνας Αντώνιος Βασιλάκης κατ, εντολήν του στρατηγού του Πάολο Ορσίνι.

Κάτω βλέπετε το πρώτο αντίγραφο της άλωσης του κάστρου που προμηθεύτηκε η κοινότητα Μαργαριτίου το 1958.

Η άλωση του Μαργαριτίου, τοιχογραφία στο ανάκτορο των Δόγηδων στη Βενετία

Η φωτογραφία κάτω, είναι απο το παλάτι των Δόγηδων στην Βενετία. Στο κέντρο διακρίνουμε τον περίφημο πίνακα με την άλωση του κάστρου του Μαργαριτίου, το έτος 1571. Ο φίλος μας Jason Kearney επισκέφθηκε το παλάτι των Δόγηδων και του ζητήσαμε να βρεί και να φωτογραφίσει τον πίνακα που δείχνει την άλωση του κάστρου του Μαργαριτίου. Σε ευχαριστούμε Jason.

Φωτο-αρχείο -
Θωμάς Στ. Γκινης

Η ΑΛΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ

Ένα σπάνιο αντίγραφο λιθογραφίας με θέμα την μάχη στο Μαργαρίτι στις 22 Νοεμβρίου 1571, που για πρώτη φορά στα χρονικά παρουσιάζεται από την ιστοσελίδα μας. Αυτή η σπάνια φωτογραφία που βλέπεται, είναι μια κόπια από χαλκογραφία και απεικονίζει τις θέσεις που είχαν τα στρατεύματα κατά την στιγμή της μάχης. Την βρήκα εντελώς τυχαία σε μια γκαλερί στην Γερμανία τον Δεκέμβριο του 2008. Από ότι γράφει επάνω στην χαλκογραφία, ο καλλιτέχνης ήταν κάποιος Balthasar Jenichen και την αντέγραψε από έναν πίνακα που είχε δει άγνωστο πότε και πού.

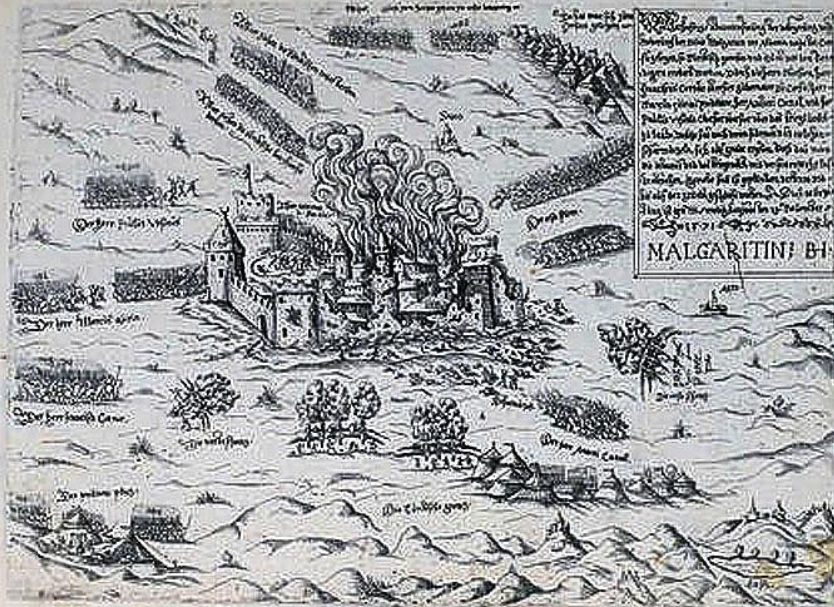
Επικοινωνήσα αμέσως με την γκαλερί και δυστυχώς μου απάντησαν ότι τον πίνακα δεν τον έχουν πια και επίσης δεν έχουν ούτε την χαλκογραφία η οποία πουλήθηκε τον Οκτώμβριο του 2008 σε άγνωστο αγοραστή, για 400 ευρώ σε προσφορά.

Επάνω δεξιά της χαλκογραφίας γράφει ο Jenichen (σε παλιά γερμανικά) , ότι αυτός που ζωγράφισε τον πίνακα ήταν αυτόπτης μάρτυς της μάχης.

Δεν αναφέρει όμως το όνομα του καλλιτέχνη. Ο Jenichen κατά την αντιγραφή έχει δυο λάθη, στο όνομα που το αναφέρει MALGARITIN και τοποθετεί την πόλη σε λάθος γεωγραφική θέση, από άγνοια βέβαια. Μας πληροφορεί επίσης ότι αυτό το γεγονός γράφτηκε στην εφημερίδα της Βενετίας στις 29 Νοεμβρίου του 1571 και περιγράφει τις εφορμήσεις των Βενετικών στρατευμάτων πλαισιωμένες από Παργινούς και Κερκυραίους, κατά των Τούρκων.

Η επίθεση έγινε από την μεριά του κάμπου Ελευθερίου και αφού έφθασαν σε απόσταση βολής έκαναν τρεις διαδοχικές επιθέσεις και κατέλαβαν την πόλη και το κάστρο το κατεδάφισαν ολοσχερώς. Η επίθεση σχεδιάστηκε στις 7 Νοεμβρίου, τα στρατεύματα πήραν θέσεις με 2.000 άνδρες και 25 γαλέρες στο Λύχνος στις 15 του ίδιου μηνός και περικύκλωσαν το Μαργαρίτι από την Χωνεύτρα έως και τις Κούλιες. Η τελευταία επίθεση έγινε στις 22 Νοεμβρίου του 1571 η οποία στεύθηκε με απόλυτη επιτυχία.

Σπανιο χαρτακι με θεμα την αλωση του καστρου Μαργαριτιου 1571

Επάνω δεξιά περιγραφει την μαχη και τα ονοματα των στρατηγων.
29 Νοεμβριου 1571.

Filikos-2008

Μετάφραση του κειμένου από παλαιά γερμανικά στον πίνακα (την οποία έχουμε στην διάθεση μας), σε απλά γερμανικά, από τον Klaus Weichel.

<<EROBERUNG DER BURG VON MARGARITI 29 NOVEMBER 1571

Wahrhaftige darstellung der belagerung und erobderung der Stadt Margariti in .... nahe bei Korfu gelegen, so Türkisch gewesen und ist von den Venetigern erobert worden, durch die Herren obersten Herr Franciskus Cornar, oberster Kommandant (GUBERNATOR) zu Korfu und Herr Marcus Quirini Prodeditor. Herr Antoni Canal und Herr Paulus Visinius....Oberster uber das kriegsvolk zu lande welche hat nach drei stürmen und ettlichen schamützeln, Sich auf gnade erleben doch das man die einwohner und das kriegsvolk mit der Bürgerweur lässt abziehen. Die Stadt ist geplündert, verbrannt und bis auf den grund geschleift worden.

Diese neue nachricht (Zeitung) ist nach Venedig gekommenden 29 November 1571>>.

Η σπουδαία αυτή αναπαράσταση που βλέπετε είναι μια κόπια από την χαλκογραφία του Balthasar Jenichen την οποία εμείς ανακαλύψαμε και σας την παρουσιάζουμε. Το σπουδαιότατο αυτό ιστορικό κειμήλιο για την μάχη που έγινε στο Μαργαρίτι το 1571 και γλαφυρότατα μας δείχνει τόσες σημαντικές λεπτομέρειες π.χ. τις θέσεις των στρατευμάτων κλπ, έχει τεράστια σημασία για την περιοχή μας και το παραδίδουμε στον ιστορικό του μέλλοντος!!!

Πηγές: Η φωτογραφία της λιθογραφίας προέρχεται από ένα παλαιοπωλείο στο Τάουνους της Φρανκφούρτης www.Reis&Sohn

Θωμάς Στ. Γκίνης- 2008

Η ναυμαχία της Ναυπάκτου (Lepanto) 7-10-1571 έργο του ίδιου καλλιτέχνη που έκανε και του Μαργαριτίου.

<<Ευθύς ως εμαθητεύθη η καταστροφή του Τουρκικού στόλου, φόβος και τρόμος κατέλαβεν τους εξισλαμισθέντες κατοίκους της περιοχής της Ηπείρου και ιδιαιτέρως τους μουσουλμάνους του Μαργαριτίου. Ούτοι τότε το έτος 1571 δηλαδή, φοβούμενοι αντίποινα από τους Βενετούς και τους Παργινούς έσπευσαν να αναγείρουν Φρούριον σε χώρο προϋπάρχοντος παλαιού, κατά πάσης ενδεχομένης προσβολής των Χριστιανών. Οι Τουρκαλβανοί, προς τον σκοπόν της συντόμου ανεγέρσεως και αποπερατώσεως του Φρουρίου, εστρατολόγησαν πάντα δυνάμενον να εργασθεί.

Τότε ο Βενετός Ναύαρχος Βενιέρης που είχε, το γενικόν πρόσταγμα των επιχειρήσεων, πληροφορηθείς την οχύρωσιν της περιοχής, έστειλε κατά του Μαργαριτίου εξακόσιους (600) στρατιώτας, Βενετούς, Κερκυραίους και Παργινούς υπό την αρχηγίαν του Στρατηγού Παύλου Ορσίνη, με διαταγήν όπως το μεν Φρούριον καταστρέψει το δε Μαργαρίτιον επαναφέρει εις την κυριαρχίαν της Βενετίας>>. Πηγές: Π. Αραβαντινός *Ιστορία Ηπείρου*.

Με την συνθήκη ειρήνης μεταξύ Τούρκων και Βενετών την 7 Μαρτίου του έτους 1573 το Μαργαρίτι παραχωρήθηκε στους Τούρκους και παρέμεινε 340 χρόνια σκλαβωμένο μέχρι της 23 Φεβρουαρίου 1913.

Επισήμανση:

Σύμφωνα με νεότερα στοιχεία από μια εξαιρετική ιστορική εργασία της κυρίας Ευαγγελίας Μπαλτά και από άλλη ιστορική εργασία του καθηγητή Πανεπιστημίου Κρήτης, κυρίου Παναγιώτη Ιωάννου (ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΗΝΟΤΑΤΗ ΣΤΟΝ ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΑΤΟ. ΟΙ ΦΟΥΡΤΟΥΝΕΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ – ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΝΤΖΑ

«Θησαυρίσματα» τεύχ.30 Έτος 2000) που αφορούν την άλωση του Φρουρίου Μαργαριτίου το έτος 1571, πληροφορούμαστε ότι στην ιστορική μάχη της άλωσης του Φρουρίου Μαργαριτίου, συμμετείχε και ο Κερκυραίος Καπετάν Πέτρος Λάντζας, αρχηγός των Παργίων και των Κερκυραίων που πολέμησαν μαζί με τους Βενετούς στη μάχη αυτή. Ο Πέτρος Λάντζας είχε καταγωγή από την Πάργα. Γεννήθηκε το 1530 και πέθανε στη Νάπολι το 1613.

Ο παππούς του Ανδρέας, και ο πατέρας του Γεώργιος διετέλεσαν για πολλά χρόνια διοικητές του κάστρου της Πάργας, και μετά την άλωση του φρουρίου του Μαργαριτίου, από το 1571 έως το 1573 διοικητής Μαργαριτίου και Πάργας ήταν ο Καπετάν Πέτρος Λάντζας.

Όταν οι Δημοκρατία της Βενετίας, συνήψε συνθήκη ειρήνης με τους Τούρκους το 1573 και παρέδωσε το Μαργαρίτι, το Βουθρωτό και άλλες Πόλεις εκτός από την Σαγιάδα (Bastia) στην Τουρκία, ο Πέτρος Λάντζας διαφώνησε και τσακώθηκε με

τους Βενετούς και αποχώρησε από την υπηρεσία τους και τάχθηκε με τους Ναπολιτάνους, που ανταγωνίζονταν την Βενετία στις κτήσεις της. Τότε η Βενετία, το έτος 1564 τον επικήρυξε και τον καταδίκασε εις θάνατον, στέλνοντας πράκτορες για να τον σκοτώσουν.

Ως αντίπαλος πλέον των Βενετών ο Πέτρος Λάντζας, ενεργώντας για λογαριασμό των Ναπολιτάνων και ιδιαίτερα των Ελλήνων στα παράλια της δυτικής Ηπείρου, όπου συναντούσε Βενετσιάνικα καράβια στο Ιόνιο, τους προξενούσε μεγάλες ζημιές. Οι Βενετοί διαπιστώνοντας τις πολεμικές του ικανότητες και την συμπάθεια των ελλήνων της δυτικής Ηπείρου προς το πρόσωπο του, αναγκάστηκαν να άρουν την καταδίκη και επιζητούσαν συνεργασία μαζί του.

Ο Καπετάν Πέτρος Λάντζας, ως ένθερμος πατριώτης, επιζητούσε τρόπο και συμμάχους για να απελευθερώσει τα πάτρια εδάφη του, και όταν διαπίστωσε ότι και οι Ναπολιτανοί, δεν εξυπηρετούσαν τα σχέδια του, τότε στράφηκε προς τους Ισπανούς, αναζητώντας βοήθεια με στόχο την απελευθέρωση της πατρίδας του. Σύμφωνα με στοιχεία που αντλούμε από την εργασία >>Θησαυρίσματα>> του καθηγητή κυρίου Παναγιώτη Ιωάννου, στις αρχές του 1600 ο Πέτρος Λάντζας λάβαινε μέρος σε μάχες κατά των Τούρκων σε όλη την ελληνική επικράτεια, και συναντιέται με τον Διονύσιο τον Φιλόσοφο, και μαζί καταστρώνουν νέα σχέδια για την απελευθέρωση των Ηπειρωτικών Ακτών, με αποκορύφωμα το γνωστό κίνημα του Διονυσίου Φιλοσόφου το έτος 1611.

Κάτω σας παραθέτω ένα μικρό αυτούσιο κείμενο από την εργασία του κ. Παναγιώτου Ιωάννου σχετικά με τον Καπετάν Πέτρο Λάντζα.

<<.....Ο Παππούς του Ανδρέας Λάντζας, ήταν από το 1499 Castellano και το 1500 Carpetanio Πάργας. Ο πατέρας του Γεώργιος, ήταν το 1544-1545 επίσης Carpetanio της ίδιας πόλης. Ο Αντώνιος Λάντζας, προφανώς συγγενής του, εκτελούσε χρέη Διερμηνέα στην υπηρεσία των Βενετικών αρχών της Κέρκυρας (Παναγιώτης Ιωάννου «Θησαυρίσματα» τεύχ.30 Έτος 2000 `` ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΗΝΟΤΑΤΗ ΣΤΟΝ ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΑΤΟ``. ΟΙ ΦΟΥΡΤΟΥΝΕΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ –ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΝΤΖΑ σελ.278 σημ.4).

Επί Καρόλου του 5ου η Ισπανία είχε καταφέρει να συγκροτήσει στη Νάπολη ένα δίκτυο πληροφοριών που δρούσε στο Λεβάντε, στο οποίο είχαν στρατολογηθεί πολλοί Έλληνες της Νάπολης. Ανάμεσά τους πολλοί Ηπειρώτες, Κύπριοι και Μανιάτες. όπως επίσης και άλλοι από διάφορες Βαλκανικές χώρες. Στη Νάπολη λειτουργούσε ταυτόχρονα και ένα γραφείο των μυστικών υπηρεσιών της Γαληνότατης που συντόνιζε την κατασκοπεία στα Βαλκάνια και παρακολουθούσε από το 1576 τις κινήσεις των πρακτόρων στην Ήπειρο, στα Επτάνησα, στον Μοριά και ιδιαίτερα του αρχηγού της ισπανικής κατασκοπείας Pietro Lanza, πρώην βενετσιάνου διοικητή της Πάργας>>.

Το 1570 αιχμαλώτισε τρία τουρκικά μπριγκαντίνια στο Ιόνιο Πέλαγος.

Το 1571 πριν από τη ναυμαχία της Ναυπάκτου, ο Λάντζας σε αιφνιδιαστική επίθεση στο Δέλβινοάρπαξε μεγάλο αριθμό αλόγων και τα μετέφερε με ασφάλεια στην Κέρκυρα. Αποβιβάστηκε σε γειτονική περιοχή της Πρέβεζας, επιτέθηκε με επιτυχία στις τουρκικές αρχές στην Παραμυθιά και τα Γιάννενα και συνέλαβε δύο μπριγκαντίνια. Πέρασε στο εσωτερικό της Ηπείρου και με τους συντρόφους του, λεηλάτησε και μετέφερε μεγάλες ποσότητες τροφίμων στην Κέρκυρα η οποία βρίσκονταν γενικότερα σε ναυτικό κλοιό από την Τουρκική αρμάδα και λεηλατημένη από επιδρομές της απέναντι στεριάς.

Το ίδιο έτος συμβάλει σε κίνημα που ξεκίνησε στη Χιμάρα και κατέληξε στην κατάκτηση του Σοποτού. Με τον τρόπο αυτό οι Βενετοί βάζουν πόδι μέσα στην Ήπειρο. Τον Αύγουστο του 1570 οι Μανιάτες εντόπιοι οπλαρχηγοί κατέλαβαν το Πόρτο Κάγιο, το οποίο οι Τούρκοι είχαν οχυρώσει. Η αναταραχή επεκτάθηκε και στις γύρω περιοχές, τη Λακωνία, τη Μεσσηνία, ακόμα και την Αργολίδα. Η Υψηλή Πύλη δεν έμεινε άπραγη. Ισχυρές στρατιωτικές δυνάμεις διοχετεύθηκαν στον Βορειοδυτικό ελλαδικό χώρο υπό τον Αχμέτ πασά. **Την επανάσταση καθοδηγούσαν στην περιοχή οι Γεώργιος Ρένεσης και Πέτρος Λάντζας.**

Μετά από τις επιτυχίες του αυτές, η Βενετία όχι μόνο απέσυρε την ποινή που του είχε επιβάλει το 1564, αλλά τον εφοδίασε με πλοία και άνδρες για να συνεχίσει τις κουρσάρικες επιχειρήσεις του στην Αδριατική. Παράλληλα με τα πιο πάνω ο Λάντζας με επιστολή του προς τον Δόγη ζητά να του σταλούν τα απαραίτητα εφόδια σε άνδρες και υλικά για την ανοικοδόμηση της Πάργας μετά τις ζημιές που είχε πάθει από τους Τούρκους, λόγω του ότι οι Παργινοί είχαν βοηθήσει στις εξεγέρσεις. Σημειώνεται ότι στην επιστολή αυτή προσθέτει ότι εκτός από τα πιο πάνω γνωστά κατορθώματά του πρέπει να λάβουν υπόψη « την καθυπόταξη του χωριού Αγιά αλλά και την δολοφονία του Τούρκου Βοεβόδα. Τις ενέργειές του αυτές πληροφορούνταν ταυτόχρονα και ο Ισπανός Αντιβασιλέας της Νάπολης μέσω του προξένου του στην Κέρκυρα.

Λίγο πριν τη Ναυμαχία, στην οποία έλαβε μέρος ο Λάντζας, έκανε επιχειρήση-επιδρομή στη Βόρεια Ήπειρο και μετέφερε τρόφιμα στην Κέρκυρα, η οποία δοκιμάζονταν από λεηλασίες των Τούρκων. Κατά την διάρκεια της επιχείρησης αυτής σκότωσε τον Τούρκο διοικητή της Παραμυθιάς και έναν Μπέη στα Γιάννενα. (Παναγιώτης Ιωάννου «Θησαυρίσματα» τεύχ.30 Έτος 2000 << ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΗΝΟΤΑΤΗ ΣΤΟΝ ΚΑΘΟΛΙΚΟΤΑΤΟ. ΟΙ ΦΟΥΡΤΟΥΝΕΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ –ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΝΤΖΑ» σελ.279).

Εξέγερση στην Βόρεια Ήπειρο και την Μάνη.

Ο ενθουσιασμός των ραγιαδών, οι υποσχέσεις των χριστιανών ηγεμόνων και οι φήμες για αποβάσεις βενετικών και ισπανικών στρατευμάτων, παρακίνησαν τους Έλληνες σε ασυντόνιστες πολεμικές ενέργειες, αφού θεωρούσαν ότι οι σύμμαχοι θα συνέχιζαν το έργο που τόσο εντυπωσιακά είχαν αρχίσει στις 7 Οκτωβρίου 1571. Οι συνήθεις ύποπτοι και ανυπότακτοι Μανιάτες αλλά και οι Ηπειρώτες βρίσκονταν ήδη σε επαναστατικό αναβρασμό, οπότε ο θρίαμβος στη ναυμαχία της

Ναυπάκτου τους παρότρυνε να επεκτείνουν τις επαναστατικές επιχειρήσεις τους. Οι Χιμαριώτες σε συνεργασία με Βενετούς και άλλους Έλληνες, υπό τις διαταγές του Θωμά Μουζάκη, Μανόλη Μόρμωρη, Χριστόφορου Κοντοκάλη, Πέτρου Λάντζα και Γεωργίου Ρένεση κατέλαβαν τό Σοποτό (Μπόρσι) και ορεινά χωριά στην περιοχή του Αργυροκάστρου, του Γαρδικιού, της Άρτας και της Παραμυθιάς. Με τη συνδρομή του Βενετού Σεβαστιανού Venier και επτανήσιων μαχητών προσπάθησαν να καταλάβουν τη Λευκάδα, χωρίς όμως επιτυχία. **Ο Λάντζας τον Νοέμβριο πολιορκεί το Μαργαρίτι και έτσι η ευρύτερη περιοχή έρχεται στα χέρια των Βενετών. Απαιτεί να είναι αυτός που θα διοικεί την όλη περιοχή .**

1573

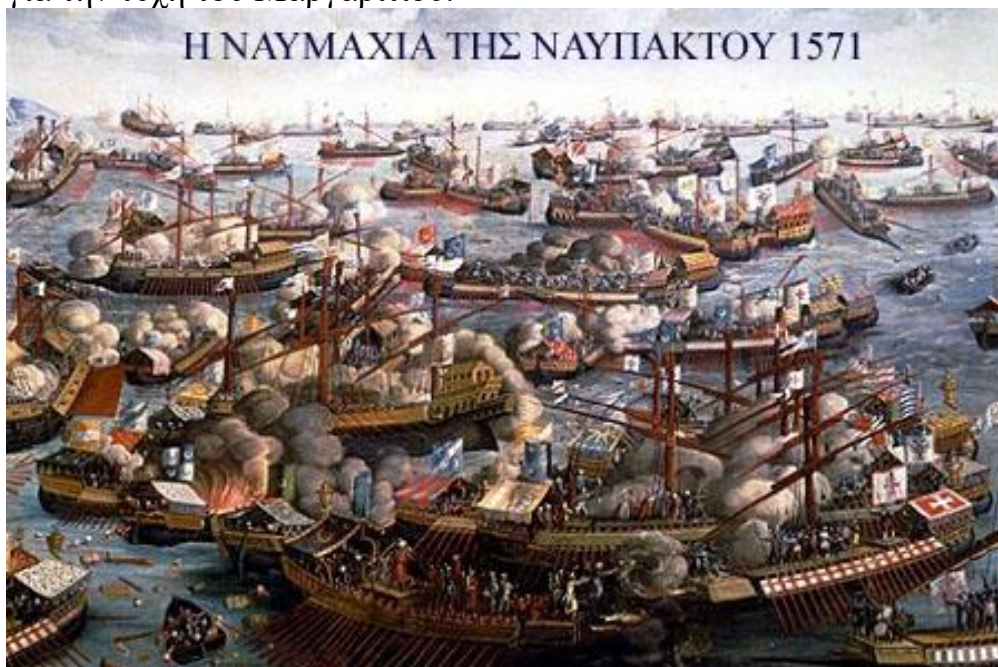
Την 9η Ιανουαρίου του 1573 γίνεται *governator di Parga* και ολόκληρης της περιοχής που βρίσκονταν στην Βενετική κυριαρχία αποκτώντας τον τίτλο του *ιπότη* που ήδη διεκδικούσε. Του έχουν δοθεί ευρύτατα διοικητικά, δικαστικά και στρατιωτικά δικαιώματα. Επιφορτίζεται και με την εντολή να στρατολογεί εθελοντές κωπηλάτες για τον Βενετσιάνικο στόλο. Ο Πέτρος Λάντζας βαδίζει σταθερά για υψηλότερα αξιώματα.....>>

Περισσότερα για τον Καπετάνιο Πέτρο Λάντζα που διετέλεσε Διοικητής του Μαργαριτίου μετά την άλωση του φρουρίου το έτος 1571, μπορείτε να διαβάσετε στην ιστοσελίδα του Μουσείου της Κέρκυρας, στο [link εδώ](#) .

www.corfu-museum.gr/index.php/en/ct-menu-item-1/ct-menu-item-9/183-16

.....

Φωτό από την Ναυμαχία της Ναυπάκτου, η οποία υπήρξε καθοριστική για την τύχη του Μαργαριτίου.

Αποψη του κάστρου Μαργαριτίου 1938. Την φωτογραφία είχε βγάλει ο **Αλή Σαμή Βέης** στο πέρασμα του απο το Μαργαρίτι το έτος 1938. Είναι η δυτική πλευρά και διακρίνεται ο πύργος, ύψους 6 μέτρων. Η είσοδος του κάστρου ήταν από την ανατολική πλευρά, όπου ανέβαιναν με σκαλοπάτια, τα οποία όσα είχαν απομείνει καταστράφηκαν όταν έγινε η δενδροφύτευση το 1965.

(Οι Πηγές για τη χρονολογία της φωτογραφίας και του φωτογράφου, προέρχονται απο το βιβλίο του Βασίλη Κρασήτη `` Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ`` σελ. 172).

Οι σκοτεινές κατακόμβες του κάστρου Μαργαριτίου όπου φυλακίζονταν οι κατάδικοι, γνωστές ως (οι φυλακές Κούτσουρο).

Τα υπόγεια και υγρά κελλιά του κάστρου Μαργαριτίου ήταν οι τρομερές φυλακές Κούτσουρο όπως μας λένε οι ιστορικοί μας Ηλ. Σάρας και Κ. Σάθας βλέπε ιστορικές Διατριβές σελ.256, όπου φυλακίστηκε ο Γάλλος Πρίγκηπας Ροζέ από τον Αλή Πασά, που προσπάθησε να ξεσηκώσει τους Τσιάμηδες κατά του Αλή. Στις ίδιες φυλακές φυλακίστηκε και ο Διονύσιος ο Φιλόσοφος το 1611 μεταφερόμενος προς την Κέρκυρα, (λίγο πριν το γνωστό επαναστατικό κίνημα που οργάνωσε τότε).

Πηγές: Η. Σάρας, Ηλίας Τησαρχόντου βιβλ. τα φρούρια της Κέρκυρας και Κ. Σάθας Ιστορικές Διατριβές.

Έως το 1911 το φρούριο του Μαργαριτίου χρησίμευε ως στρατώνας, έδρα του στρατιωτικού διοικητού της περιοχής και ως φυλακές για τους βαρυποινίτες και τους επαναστάτες Έλληνες που αγωνίζονταν για την ελευθερία της Πατρίδας. Σε αυτές τις φυλακές είχε κλειστεί ο Ιωάννης Γκίνης του Θωμά, το 1915. Η μικρότερη του αδελφή, η Αναστασία του πήγαινε ψωμί και νερό

δυο φορές την εβδομάδα. Το περιστατικό μας το αφηγήθηκε η Αναστασία όταν ήταν σε ηλικία 86 ετών και είχε ως εξής: Ο πατέρας του Ιωάννη είχε τα γίδια του στην Κλήνια πάνω από την Καταβόθρα. Κάποια μέρα ένας μουσουλμάνος από το χωριό αυτό του έκλεψε 5 ζώα από τα καλύτερα που είχε στο κοπάδι ο Ιωάννης. Μετά από αρκετό διάστημα ο Ιωάννης γνώρισε τα γίδια του, τα οποία είχε πλέον στο κοπάδι του ο μουσουλμάνος. Πήγε λοιπόν ο Ιωάννης και τα πήρε πίσω και αφού πρώτα διαπληκτίστηκε με τον μουσουλμάνο, τον έδειρε άσχημα. Ο μουσουλμάνος τον κατήγγειλε στην Υποδιοίκηση Μαργαριτίου με αποτέλεσμα να δικαστή δυο μήνες φυλακή.

(Φωτό από το αρχείο μας), ο χώρος μέσα στο κάστρο είναι ανεξερεύνητος, πολλές από τις κατακόμβες έχουν γεμίσει με μπαζώματα και πέτρες από τα τοιχία που έχουν πέσει στο πέρασμα του χρόνου. Αν όλα αυτά καθαρίζονταν θα μπορούσαμε να δούμε περισσότερα και ασφαλώς θα ήταν περισσότερο ενδιαφέρον για τους επισκέπτες, δεδομένου ότι το κάστρο με την πλούσια ιστορία του είναι ένα από τα αξιοθέατα που έχει το Μαργαρίτι.

Κάτω βλέπουμε την νότια πλευρά όπου διακρίνονται οι πολεμίστρες. Παλαιότερα εκεί βρίσκαμε κάλυκες (γκιουλέδια) από σφαίρες που είχαν χρησιμοποιηθεί σε μάχες στο παρελθόν.

Το κάστρο Μαργαριτίου πριν ακόμη δέντροφυτευτεί το 1960.

Το κάστρο λοιπόν αυτό δεν κτίστηκε το 1548 όπως γράφουν ορισμένοι, αλλά πολύ πιο πριν, πιθανότατα το έχτισαν οι Έλληνες κάτοικοι της πόλεως Παναός, πριν την Ρωμαϊκή καταστροφή που έγινε το 167 π.χ. Το 1548, το κάστρο χτίστηκε επάνω

στα ερείπια άλλου προϋπάρχοντος οχυρού, !!! Το ίδιο έγινε και στην περίοδο του Αλή-Πασά των Ιωαννίνων, που όταν το χρειάστηκε το επισκέυασε, για να το χρησιμοποιήσει στις επιθέσεις του κατά της Πάργας. Αν υπολογίσουμε τις πολλαπλές επιδρομές που δέχθηκε η περιοχή μας από τους Γότθους, και τους Σλαύους στο παρελθόν, πιθανότατα το κάστρο αυτό να χρησιμοποιήθηκε, αλλά δεν έχουμε προς το παρόν περισσότερα στοιχεία.

Το μικρό καστράκι Κούλιες μετά την βρύση του Αράπη.

Ήταν το προπύργιο του Μαργαριτίου. Το 1801 το κατείχε ο εξωμότης Χόντος Γκοράνης (μπέης) και αργότερα ο Μουσά αγάς του Μαργαριτίου. Από ότι θυμάμαι το 1965 όταν περνούσαμε από εκεί στο μονοπάτι δίπλα στις Κούλιες βλέπαμε σορούς από πέτρες. Οι γονείς μας μας έλεγαν ότι οι σοροί αυτοί ήταν κιβούρια (πρόχειροι τάφοι) από κάποιους που είχαν σκοτωθεί εκεί πολεμώντας.

Αν κάποιος κάθονταν επάνω σε ένα κιβούρι τον έπιανε ένα μυρμήγκιασμα και δεν μπορούσε να ησυχάσει. Εκτός από τα κιβούρια εκεί βρίσκαμε και γκιουλέδια (κάλυκες) από σφαίρες. Κάτω ακριβώς από το κάστρο στις Κούλιες ήταν μια μεγάλη συκιά, που στον ίσκιο της στάλιζαν τα γελάδια.

Δίπλα από την συκιά ήταν ένας τεράστιος ογκόλιθος ύψους 1 μετρο και κάτι, τετραγωνισμένος σε μακρόστενο σχήμα. Από επάνω ο βράχος αυτός ήταν λαξεμένος και χώραγε έναν μεγαλόσωμο άνθρωπο. Εκεί παίζαμε όταν ήμασταν μικρά, δεν ξέραμε τότε τι ήταν ο βράχος αυτός. Ήταν λαξεμένος από ανθρώπινο χέρι και όχι από τη φύση. Ήταν ένας αρχαίος κιβωτιόσχημος τάφος!!!

Στην περίοδο 1980 με 1982 ο βράχος αυτός εξαφανίστηκε και δεν τον ξαναείδαμε πια. Πρέπει να τον σήκωσαν κάποιοι με Τσάπα η άλλο μηχάνημα. Το ίδιο έγινε και με την παλιά πέτρινη βρύση στο Γερακάρι. Στο κάστρο αυτό κατά την διάρκεια της κατοχής 1941-1944, οι μουσουλμάνοι του Μαργαριτίου για να τρομοκρατήσουν τους Έλληνες κατοίκους, σκότωσαν τους Μαργαριτιώτες πατριώτες Γεώργιο Γκέρτζο και Αθανάσιο Παπαδιαμάντη.

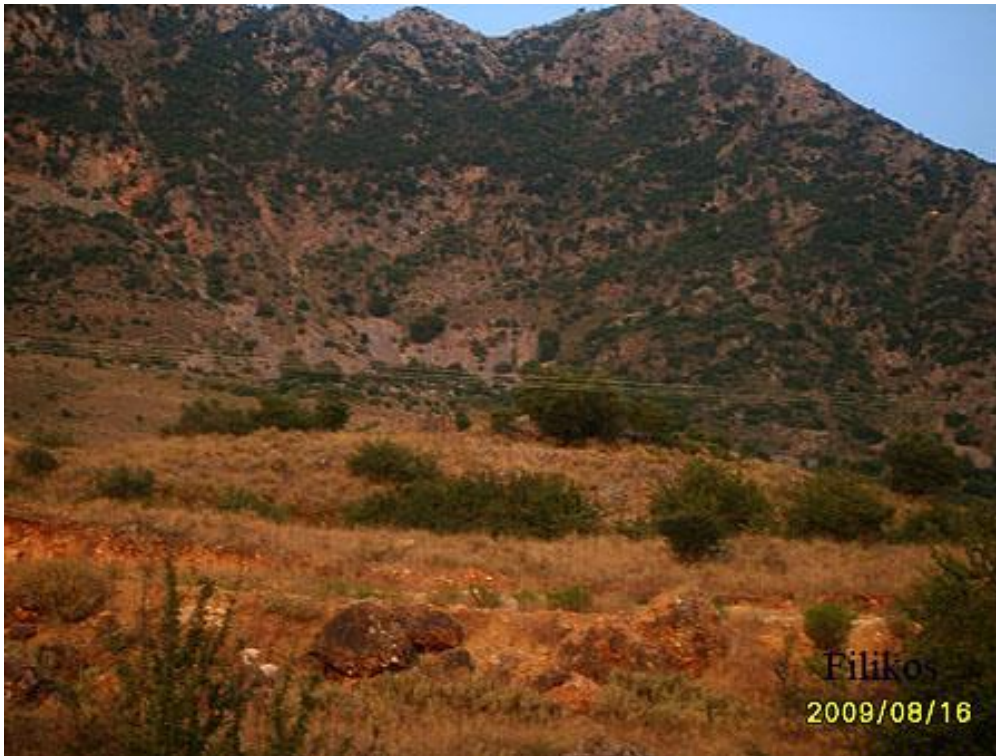
Τα πτώματα τους βρέθηκαν οικτρά παραμορφωμένα και σκεπασμένα πρόχειρα με πέτρες. Δράστες του διπλού αυτού στυγερού εγκλήματος ήταν ο Μαργαριτιώτης μουσουλμάνος Τσαβήτ Χούσιας και ο Χαμίτ Ρεφάτης, μαζί με άλλους δυο, μέλλη της συμμορίας του Γιασίν Σαντικ και του Αβδουλά Κασήμ, οι οποίοι σκότωναν τους συγχωριανούς τους που μέχρι πρότινος έπιναν καφέ μαζί !!!

Υπεύθυνος για το διπλό αυτό έγκλημα ήταν ο μουσουλμάνος Μαργαριτιώτης Αβδουλάς Κασήμ, ο οποίος ήταν αρχηγός της Αστυνομίας που είχαν δημιουργήσει αυτοί καταργώντας τις Ελληνικές Αρχές και ο πρώην πρόεδρος του Μαργαριτίου, μουσουλάνος Γιασίν Σαντίκ, ο οποίος τότε είχε επιστρέψει από την Αλβανία (που είχε διαφύγει πρωτύτερα), με τον βαθμό του Ταγματάρχη και διοικούσε την τρομοκρατική Αλβανική οργάνωση ΚΣΙΛΙΑ που σκοπό είχαν με δολοφονίες και τραμπουκισμούς να εκφοβίσουν το ελληνικό στοιχείο ούτως ώστε να μην αντιδράσουν στην ενσωμάτωση της ελληνικότατης Θεσπρωτίας στην νεοσύστατη Αλβανία, η οποία ήταν ένα κατασκευασμα των Ιταλών και Αυστριακών με κλεμμένα εδάφη από την Ελλάδα και την Σερβία !!!

Σε αυτό το σημείο εμείς δεν έχουμε βάλει μια τιμητική πλάκα με επιγραφή που να θυμίζει στις νεότερες γενιές τους αγώνες των συμπατριωτών μας !!! Σε όλο το λοφάκι αυτό, που όπως προανέφερα είναι διάσπαρτο με κιβούρια, διότι κάθε επίθεση κατά του Μαργαριτίου, το καστράκι αυτό ήταν το προπύργιο της κωμόπολης και συνεπώς εκεί γίνονταν σκληρές μάχες για την κατάκτηση και στην συνέχεια οχύρωση των επιτιθέμενων. Αυτό αναφέρετε και στη μάχη της άλωσης του κάστρου Μαργαριτίου το 1571, όπου οι Βενετοί πλαισιωμένοι από Κερκυραίους και Παργηνούς, πρώτα κατέλαβαν αυτό το καστράκι και οχυρωμένοι σε αυτό εξαπέλυσαν τις διαδοχικές επιθεσεις κατά του κυρίως κάστρου της πόλης του Μαργαριτίου το οποίο και κατέλαβαν κατεδαφίζοντας το ολοσχερώς !!!

Το κάστρο αυτό ξαναεπισκευάστηκε επί Αλή Πασά το 1805 που το χρησιμοποιούσε στις επιθεσεις του κατά της Πάργας. Αυτές τις σημαντικές λεπτομέρειες που σας γράφω δεν τις αναφέρουν στα βιβλία που γράφτηκαν για το Μαργαρίτι, προκύπτουν όμως απο όλους τους ιστορικούς !!!

(Η τοποθεσία Κούλιες. Εδώ ήταν το μικρό κάστρο, του οποίου τα ερείπια σώζονται ακόμη. Στην φωτογραφία δεν διακρίνονται διότι είναι κατεδαφισμένα, διακρίνονται οι πέτρες σκόρπιες και ένα μικρό μέρος του τοίχου. Είναι στο κέντρο της φωτογραφίας, ανάμεσα απο τα δυο δέντρα).

Το διοικητήριο προπολεμικά 1937

Περιγραφή της κ. Τούλας Στεφανίδου Μαλακάτα στο βιβλίο της Μαργαρίτι σελ.31 έως 33.

<<Από το δρόμο ανέβαινες δυο σκαλιά πλακοστρωμένα, όπως πλακοστρωμένος ήταν και ο διάδρομος που ακολουθούσε καθώς και ο γύρω χώρος απο το κτίριο. Οι πλάκες ήταν άσπρες, λείες γερές και πολύ καλά τοποθετημένες. Δεξιά κι αριστερά όμορφα σιδερένια κάγκελα χώριζαν το διάδρομο απο τον κήπο. Λεύκες καταπράσινες δέχονταν κάθε λογής πουλιά που γέμιζαν ήχους τον αέρα τα πρωινά και τ,αρωματισμένα δειλινά. Μέσα απο τα κάγκελα θραυεροί θάμνοι αγκάλιαζαν στη βάση τους κορμούς απο τις λεύκες και δημιουργούσαν έναν ολοπράσινο φράχτη.

Την άνοιξη και το φθινόπωρο ήταν γεμάτοι απο μώβ λουλούδια. Ο διάδρομος οδηγούσε σε άλλα σκαλιά που κατέληγαν σ,ένα μεγάλο προαύλιο αρκετά υπερυψωμένο. Δεξιά υπήρχε ένα πηγάδι, γι αυτό και τόση πρασινάδα. Μπαίνοντας στον προθάλαμο έβλεπες αριστερά κοιτώνες, τραπεζαρία, κουζίνα. Δεξιά ένας σκοτεινός χώρος με μια πόρτα γερά αμπαρωμένη κι ένα πολύ μικρό άνοιγμα για παράθυρο, που χρησίμευε για φυλακή των ποινικών. Από το άνοιγμα αυτό επικοινωνούσαν οι έξω με τους μέσα. Από κει ακριβώς άρχιζε μια άνετη σκάλα,

θα είχε γύρω στα είκοσι σκαλιά που οδηγούσαν στο ανώγειο. Με φόβο και αγωνία ανέβαινε τη σκάλα αυτή, σαν τύχαινε να είναι ανοιχτό το παραθυράκι. Έβλεπες να γυαλίζουν μες το σκοτάδι τα μάτια των φυλακισμένων με τ,άγρια πρόσωπα τ,αξύριστα, τα λιγδιασμένα μαλλιά, τα βρώμικα χέρια, σαν τα βγάζανε καμιά φορά απο μέσα. Και μια μπόχα πουέρχονταν, την έκανε να κρατάει την αναπνοή της. Ρίζωνε τότε αυτή στην άκρη της σκάλας κι έδινε ένα πήδημα να προσπεράσει τρέχοντας τα πρώτα σκαλιά.

Ύστερα ανέβαινε κανονικά, και στο διάστημα αυτό περνούσε η αγωνία και η ταχυκαρδία κι έφτανε στο ταχυδρομείο, και στο τηλεφωνείο όπου υπήρχε ένα χειροκίνητο τηλέφωνο. Σαν .....Ένας μεγάλος τετραγωνισμένος θάλαμος χώριζε αρκετές αίθουσες ηλιόλουστες ψηλοτάβανες με μεγάλα παράθυρα. Ακριβά έπιπλα και ανάλογες κουρτίνες κοσμούσαν τα γραφεία, ίδιως του Διοικητή. Στον προθάλαμο αυτό, το Πάσχα χορεύανε καμιά φορά.....>>

Στην αυλή του διοικητηρίου υπήρχαν τα κανόνια τα οποία τα είχαν μεταφέρει από το κάστρο. Τα θυμάμαι ακόμη, δυο ήταν από την δεξιά μεριά όπως κοιτάζουμε το κτίριο και δυο αριστερά μόλις ανεβαίνεις τις σκάλες. Τα ιστορικά αυτά κειμήλια της πόλις μας, μας τα πήραν οι Γιαννιώτες ! Οι πρόεδροι μας μετέπειτα δεν φρόντισαν να κρατήσουν τίποτα από την ένδοξη ιστορία του τόπου μας. Τότε είχαμε τον Παπά-Βαγγέλη Χρηστίδη ιερέα στο Μαργαρίτι, και αυτός σίγουρα είναι στην φωτογραφία, τους άλλους δεν τους γνωρίζουμε, είναι και ο πρόεδρος του χωριού, ο Χαράλαμπος (Λιάμες) Σούλης, ο πρώτος έλληνας πρόεδρος στο Μαργαρίτι μετά την απελευθέρωση του 1913. (Φωτό Αλή Σαμψί Βέη 1938)

Κάτω, μια σπάνια φωτογραφία στα σκαλιά του Διοικητηρίου Μαργαριτίου 20-4-1924. Υπολογίζουμε να ήταν Πάσχα. Η φωτογραφία είναι από το αρχείο της κ.Τούλας Στεφανίδου και ο κύριος με την ρεπούπλικα που κρατάει το μωρό, είναι ο Χριστιανός Δ. Μέξης, αδελφός του Νικολάου. Ο Νικόλαος ήταν ειρνοδίκης στο Μαργαρίτι. Ο άλλος κύριος με την ρεμπούπλικα πιο κάτω είναι ο Ιωάννης Στεφανίδης.

(Τον Χριστιανό τον αναγνώρισε στην φωτογραφία ο καθηγητής του Πανεπιστημίου του Μάνχαιμ, Νικόλαος Δ. Μέξης, με τον οποίο συναντηθήκαμε τον Ιούνιο του 2015. Ο Νικόλαος Μέξης είναι εγγονός του ειρνοδίκη Νικολάου Μέξη που είχαμε στο Μαργαρίτι το 1925).

Κάτω στη φωτό, Μαργαριτιώτες την δεκαετία του 1970 και μετέπειτα μπροστά στο Ηρώο σε κάποια εθνική εορτή. Απο αριστερά η σύζυγος του προιστάμενου στο ταχυδρομείο με τον σύζυγο της, ο Παπακόστας Κολιούσης, ο επί σειρά ετών πρόεδρος Χρήστος Νικολάου, και κάπου δεξιά ο Αχιλλέας Γκέρτζος. (Η φωτό αναρτήθηκε απο τον Γιώργο Ζίκο).

Σε αυτόν τον χάρτη βλέπουμε ότι το Μαργαρίτι ήταν στην καρδιά της αρχαίας Ελεάτιδας. Ο δε κόλπος του Αη Γιαννάκη σήμερα, τότε ονομάζονταν κόλπος της Ελαίας. Τώρα ποιές αρχαίες πολιτείες ήταν τότε εκεί θα μπορούσε να μας εξηγήσει αυτός ο τρισεκατάρατος Ρωμαίος στρατηγός Αιμίλιος Παύλος που το 167 Πρω Χριστού κατεδάφισε κυριολεκτικά 160 πολιτείες της αρχαίας Θεσπρωτίας, διότι στον πόλεμο τότε μεταξύ Ρωμαίων και Κερκυραίων, οι πολιτείες αυτές πήραν το μέρος των Κερκυραίων και όχι αυτού του κανίβαλου !!! Εικάζεται ότι το Μαργαρίτι χτίστηκε στα ερείπια της πόλεως Παναός. Άλλες πολιτείες που οι ιστορικοί δεν τις έχουν προσδιορίσει ακριβώς, λόγω έλλειψης στοιχείων ήταν το Ηλιόρατον, πιθανόν το Liourati, (η σημερινή Καταβόθρα Μαργαριτίου), η Λιμναία, η Ελεάτιδα, η Ελήνα που ο Νικ. Hamond την τοποθετεί στο Μαργαρίτι, και άλλες τέσσερις ακόμη. Για τις αρχαίες πολιτείες που υπήρχαν στο Πυργί και στις Βρύσες, (σήμερα Ελευθερίου), στην περιοχή μεταξύ Μάντουκας και Μορφατίου, και στην τοποθεσία Τούρι, δεν έχουμε συγκεκριμένα στοιχεία. Στο Παλαιόκαστρο ήταν η πόλη VRASTOVE.

Ξύλινο διάκοσμο στο ταβάνι δωματίου του διοικητηρίου Μαργαριτίου.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΥ ΜΕΤΑΤΡΑΠΗΚΕ ΣΕ ΤΖΑΜΙ ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Στη φωτογραφία κάτω, κάποτε ήταν η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, που η ιστορία της χάνεται στα βάθη των αιώνων. Όταν οι Μαργαριτιώτες εξισλαμίστηκαν, την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου την μετέτρεψαν σε τέμενος, το οποίο βλέπετε στην φωτογραφία κάτω. (Όπως γνωρίζουμε, οι μετέπειτα σπαχήδες της περιοχής μας πολεμούσαν μαζί με τα τουρκικά στρατεύματα, φέροντας την σημαία του Αγίου Γεωργίου !.....)

Εδώ ήταν ο ένας από τους τέσσερις μιναρέδες που υπήρχαν στο Μαργαρίτι, το οποίο το 1815 αριθμούσε 8.500 κατοίκους, σύμφωνα με τον ιστορικό Roukevil. Η φωτογραφία είναι απο τον Αλή Σαμή Βέη και την έβγαλε το 1938. Βρίσκονταν στο σημείο που σήμερα είναι χτισμένο το Σπίτι Του Παιδιού, και απέναντι υπάρχει ακόμη η βρύση του Αγά. Την βρύση την έφτιαξαν οι μουσουλμάνοι Μαργαριτιώτες για να πλένονται πριν μπούνε στο Τζαμί, όπως τους το επιβάλει η θρησκεία τους. Σύμφωνα με μαρτυρίες του Δημητρίου Μάτη που συνομιλήσαμε στις 4-2-2014 στο χώρο του μιναρέ αυτού, παλαιότερα ήταν χριστιανική εκκλησία του Αγίου Γεωργίου την οποία μετέτρεψαν σε μιναρέ οι εξισλαμισμένοι Μαργαριτιώτες.

Επισημαίνουμε ότι: για την εκκλησία του αγίου Γεωργίου, ο κ Δημ. Κακούρης μας είχε πει τον Δεκέμβριο του 2013 ότι ήταν στην τοποθεσία Σκάλα του Μαργαριτίου, όπως είχε ακούσει από παλαιότερους. Ο κ. Μάτης μας είπε ότι στην Σκάλα υπήρχε τέμενος μεταγενέστερο και ότι είχαν αρχίσει να φτιάχνουν μιναρέ, αλλά δεν ήταν τελειωμένος. Για τον μιναρέ που ήταν στην βρύση του αγά, αναφέρεται και η παλιά Μαργαριτιώτισα κ. Τούλα Στεφανίδου Μαλακάτα στο βιβλίο της ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ σελ. 34, ότι εκεί ήταν ...το τζαμί της βρύσης του αγά, παλιά εκκλησία που μετατράπηκε σε τζαμί... χωρίς να αναφέρει το όνομα της εκκλησίας.

Εκεί που ήταν η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, όπως μου είπε ο κ. Μάτης, παλαιότερα ήταν ένας λοφίσκος, και ένας τεράστιος πλάτανος. Μετά την κατοχή επί προεδρίας του Χαράλαμπου Σούλη, όταν η ΜΟΜΑ έφτιαξε τον δημόσιο δρόμο, ο πρόεδρος του Μαργαριτίου ζήτησε από τον αξιωματικό να του ισοπεδώσουν τον χώρο. Τότε κατεδαφίστηκε ο μιναρές και το τέμενος....

Τον πλάτανο τον θυμάται και ο Ιωάννης Γκίνης. Δίπλα από τη βρύση του αγά, που σήμερα μένει ο Γιάννης Γκίνης, παλαιότερα υπήρχε ένα οίκημα μακρουλό και σχετικά χαμηλό, στο οποίο έμενε ο Πάππου Λέκκας, όπως τον φώναζαν τότε, που φορούσε μια παραδοσιακή στολή, άσπρη βράκα και σκούρο γιλέκο). Σε αυτό το παλιό και χαμηλό οίκημα παλαιότερα ήταν ένα από τα τρία Χάνια που υπήρχαν στο Μαργαρίτι, (τα άλλα δύο ήταν στο κάτω μέρος της αγοράς). Αργότερα το οίκημα μετατράπηκε σε Ελαιοτριβείο, το οποίο λειτουργούσε μέχρι τη δεκαετία του 1960.

Απέναντι του οικήματος αυτού ήταν ο τεράστιος πλάτανος, που δροσίζονταν από τα τρεχούμενα νερά της βρύσης. Στο ίδιο μέρος ήταν και ένα από τα τρία νεκροταφεία του Μαργαριτίου. Τα άλλα δύο ήταν: ένα στο συνοικισμό Σκάλα, και το άλλο στο σημείο Κουμπέ, όπως κατέβαινε το καλντερίμι προς την Καταβόθρα.

(Την φωτογραφία, όπως προανέφερα την έχει τραβήξει ο Αλή Σάμη Βέης, ο οποίος είχε φτιάξει τρία άλμπουμ με φωτογραφίες, ένα για τις Φιλιάτες, ένα για την Παραμυθιά και ένα για το Μαργαρίτι). Οι φωτογραφίες των Φιλιατών και της Παραμυθιάς υπάρχουν, του Μαργαριτίου δεν γνωρίζουμε που βρίσκονται. Ίσως κάπου να είναι καταχωνιασμένες από κάποιους που τις κρύβουν, στερώντας έτσι από τις νεότερες γενεές την ιστορία του τόπου τους, η οποία είναι κτήμα καιδικαίωμα όλων των Μαργαριτιωτών!!!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ 1920

Μια παλιά φωτογραφία της εποχής του 1920 στην αγορά του Μαργαριτίου. Η φωτογραφία είναι βγαλμένη απο το πηγάδι περίπου με κατεύθυνση προς τα κάτω. Διακρίνουμε κατοίκους της παλιάς εποχής, το καλντερίμι και στο βάθος το βουνό προς τη μεριά του οικισμού Κένταλη. Η σπουδαία και σπάνια φωτογραφία προέρχεται απο τον Γεώργιο Βαφιαδάκη (αρχείο ΕΛΙΑ).

Ο Μαργαριτώτης γραμματέας Βασίλης Κακούρης στο κοινοτικό γραφείο.

Μαργαρίτι 1938

Το λαδοφάναρο στο πηγάδι της αγοράς το οποίο αργότερα αντικαταστάθηκε με γκάζι. Εκεί ήταν το περίφημο παζάρι της Πέμπτης που γινόταν στο Μαργαρίτι παλιά λαϊκή αγορά. Το μπαλκόνι που βλέπουμε πρέπει να ήταν στου Μήτσιο Πάκου και του Χρήστο Γάτου τα μαγαζιά. Στο βάθος βλέπουμε την (σκλέκα) βουνό, πάνω από την Παναγία της Κένταλης.

(Η φωτογραφία είναι από τον Αλή Σαμή Βέη 1938).

Μαργαρίτι 1930, στο πρώτο μπαλκόνι αριστερά στεγάζονταν ο δεύτερος Λόχος μου είχε πει ο Βαγγέλης Μπακαγιάννης. Ποιός θα μας πεί για τους δύο κυρίους που ποζάρουν στην φωτογραφία;

Μαργαρίτι 1938. Η φωτό είχε δημοσιευθεί παλαιότερα στα Νέα του Μαργαριτίου, τα κυπαρίσσια που φαίνονται δεξιά, ήταν στα σκαλοπάτια της εισόδου του Διοικητηρίου. Ποιός θα μας πεί για τους παλιούς Μαργαριτιώτες που απεικονίζονται;

Και αυτή η φωτογραφία πρέπει να βγαλμένη απο τον Αλή Σαμή Βέη που πέρασε απο το Μαργαρίτι 1938.

(Ο Αλής Σαμή Βέης ήταν αρχιφωτογράφος του Σουλτάν Χαμήτ, γράφει ο Βασίλης Κραυήτης στο βιβλίο του `` Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ`` σελ. 172).

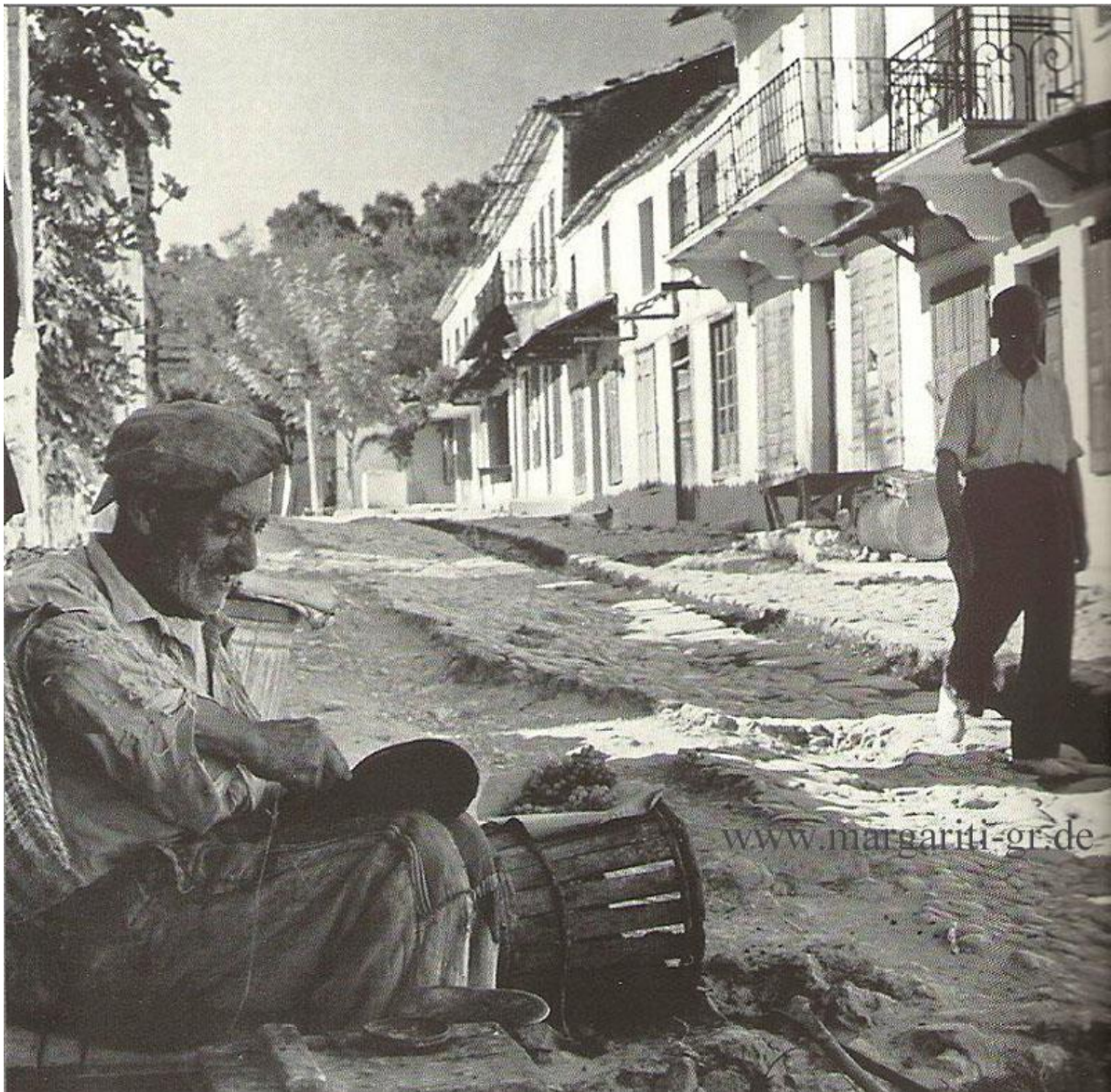
Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΗΣ

Μια πολύ χαρακτηριστική φωτογραφία στην Αγορά, με τον Πατέρα που ήταν ο τσαγκάρης του Μαργαριτίου, δεξιά όπως κοιτάζουμε πρέπει να είναι ο Νικόλαος Γιαννέλος. Ο Πατέρας, (Ανδρέας Πουλής) εκτός απο τσαγκάρης, ήταν και μουσικός στο παρελθόν. Το τσαγκαράδικο το είχε μέχρι αρχές του 1960, Έπασχε απο πάρκινσον ο δυστυχής, και όταν διόρθωνε τα παπούτσια των πελατών, το κεφάλι του πήγαινε πέρα-δώθε. Ήταν ήσυχος άνθρωπος και το χαμόγελο δεν έφευγε ποτέ απο τα χείλη του.

Η κ. Τούλα Στεφανίδου Μαλακάτα, στο βιβλίο της ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ σελ. 25 γράφει για τον Πατέρα:

<<Τον Αντριά Πουλή που έφτιαχνε ολοκαίνουργα παπούτσια, η, διόρθωνε τα παλιά, τον θαυμάζανε να κερώνει την κλωστή και να δουλεύει με δύο συγχρόνως βελόνες, η, να καρφώνει με ξυλόπροκες. Και τον πειράζανε καλοκάγαθα: Τι έχεις

παππού μέσα στο γόνα και το τρυπάς με τη βελόνα; Τ,απογευματάκι κουρασμένος τα παρατούσε κι έπιανε το κλαρίνο. Ήταν η καλύτερη ώρα. Αργόσχολοι χάζευαν απο τα γύρω μαγαζιά κι άλλοι μαζεύονταν γύρω του. Τα παιδάκια τον κοιτούσαν με θαυμασμό! Κι άφηνε αυτός τον καημό του να ξεχυθεί γεμάτος οίστρο και μεράκι και γέμιζε το παζάρι απο ήχους και μελωδίες κι ήταν μια απόλαυση να τον ακούς. Κι ήταν μια ωδή, ένα δοξαστικό για την ημέρα που τέλειωνε μια παράκληση για την ημέρα που θ,άρχιζε>>.

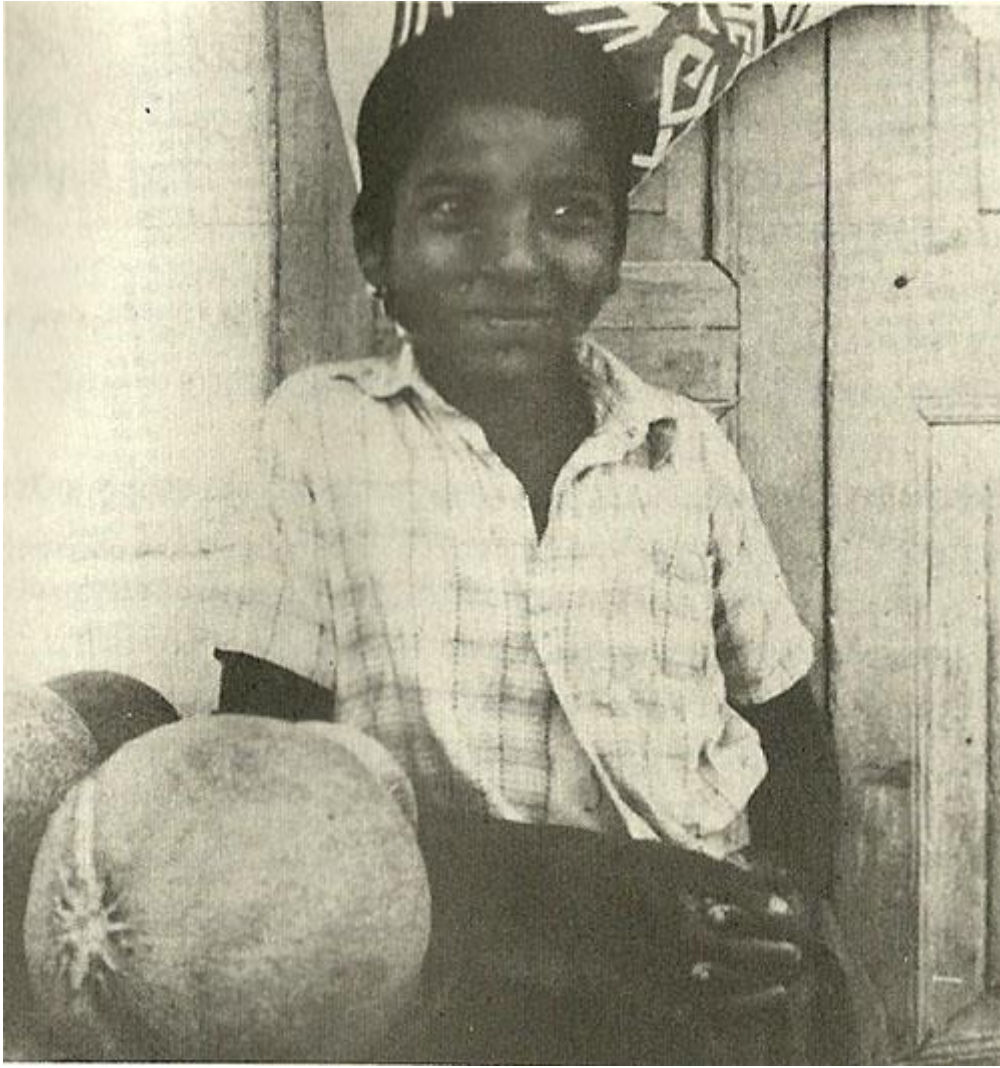
Κάτω, μια ακόμη παλιά φωτογραφία με τον Ανδρέα Πουλή, (Πατέρης), στην

αγορά , με τα περίφημα πεπόνια και τα καρπούζια του Μαργαριτίου. Αριστερά του όπως κοιτάζουμε, πρέπει να είναι ο Βαγγέλης Τέκας, και δεξιά του ο μικρός, μοιάζει να είναι ο Απόστολος Ανδ. Σπύρου.

Η φωτό είναι της εποχής του 1957 περίπου. Ο κύριος με το καρπούζι, προσπαθεί να καταλάβει εάν είναι ώριμο, όπως κάναμε παλαιότερα, που πιέζοντας το, ακούγαμε ένα κράκ, δείγμα ότι ήταν ώριμο. Τα πεπόνια που βλέπετε στην φωτό ήταν τα Σαγρί, μια ποικιλία που μόνο στην περιοχή του Μαργαριτίου, στον κάμπο της λίμνης Καλοδικίου, στον κάμπο του Φαναρίου και στον μικρό κάμπο της Γκάμιλης Καναλακίου τα συναντούσαμε!!!

Μια ωραία φωτογραφία με τον μικρό Θανάση (του εξαιρετικού βιολιστή Φώτη Αντωνίου) και το χαρακτηριστικό Σαγρί πεπόνι του κάμπου Μαργαριτίου. Όταν ωρίμαζαν αυτά τα ξακουστά και πεντανόστιμα πεπόνια δημιουργούνταν το σχίσσιμο, όπως ακριβώς φαίνεται στην φωτό.

Καστρόσπιτο βόρεια του Μαργαριτίου.

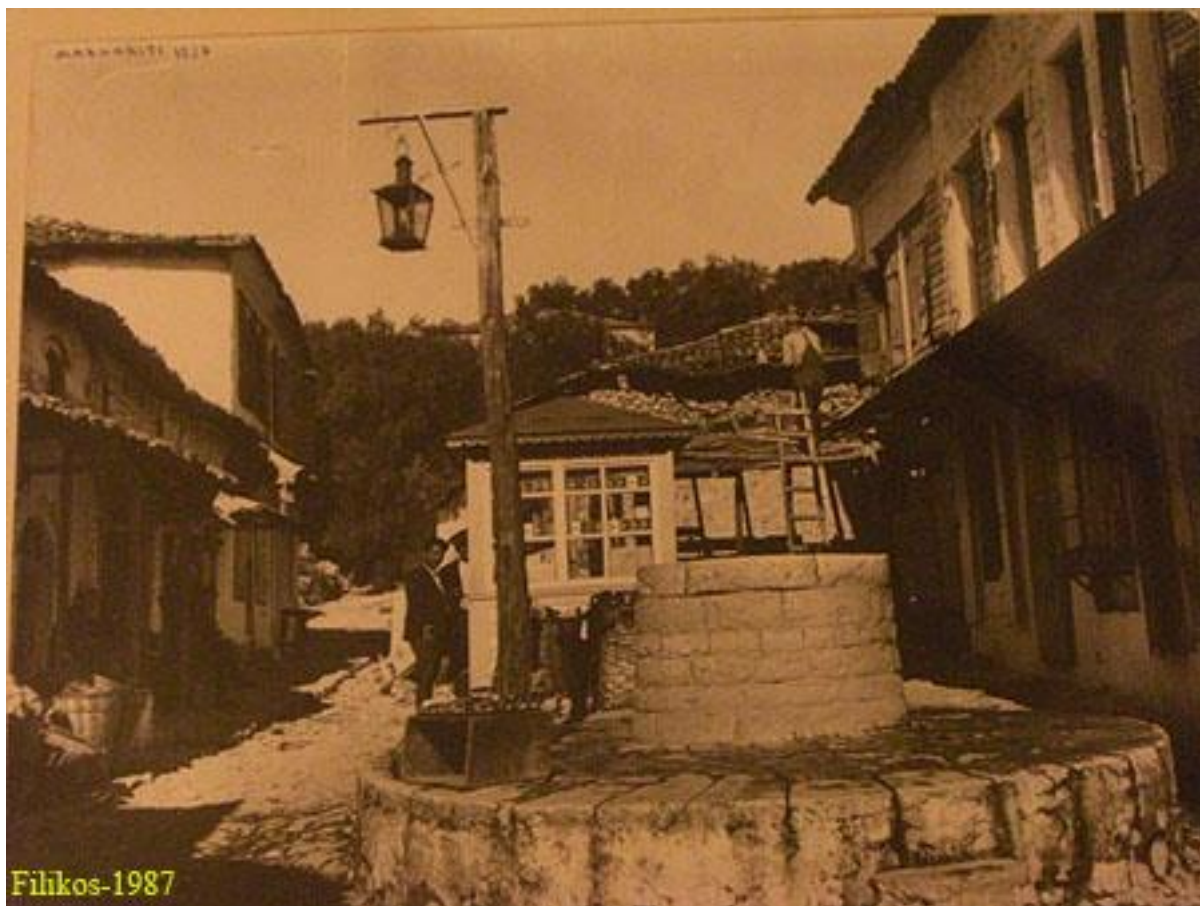
Το ιστορικό πηγάδι της αγοράς, (φωτό Σπύρου Μελεντζή 1937.

Αυτήν την φωτογραφία κάτω την έχει βγάλει ο φωτογράφος της Εθνικής Αντίστασης Σπύρος Μελεντζής το 1937. Την ανακάλυψα σε μια έκθεση του στην Αθήνα και αφού γνωριστήκαμε με κάλεσε στο σπίτι του και ψάξαμε στο αρχείο του και βρήκαμε ακόμη μια.

Μου είχε πει τότε ότι από την Άρτα πήγε στο Μαργαρίτι, πότε με τα πόδια και πότε με κάποιο άλογο που του δάνειζαν οι χωρικοί από χωριό σε χωριό. Επίσης ότι το επόμενο συγγραφικό του έργο θα ήταν τα Ύδατα της Στυγός και το Παλάτι του Μορφέα στην περιοχή μας στο Μορφάτι.

Δεν πρόλαβε όμως διότι αρρώστησε και δεν μπορούσε πλέον να ασχοληθεί με τα ιστορικά της περιοχής μας που τόσο τον ενδιέφεραν. Τότε ήμουν μέλος και Ταμίας του Δ.Σ. της Αδελφότητας Μαργαριτιωτών της Αθήνας. Τον σπουδαίο αυτόν φωτογράφο τον ξανα συνάντησα μετά από δυο χρόνια στο Προεδρικό Μέγαρο, όπου τον είχε καλέσει ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας σε μια επίσημη δεξίωση. (Εγώ που τότε υπηρετούσα εκεί), τον πλησίασα και τον ρώτησα αν με θυμάται και ο αξιαγάπητος αυτός άνθρωπος μου απάντησε, -βεβαίως σε θυμάμαι είσαι από το Μαργαρίτι και ήρθες και στο σπίτι μου ! Λίγα χρόνια αργότερα έφυγε από την ζωή αυτός ο φωτογράφος που έβγαλε κάποτε για το Μαργαρίτι, συνολικά 5 φωτογραφίες και που ήθελε να ασχοληθεί με την ιστορία της εριοχής μας. Βρήκαμε όμως μόνο δυο σπουδαίες φωτογραφίες,

Στην φωτό αυτή βλέπουμε το ιστορικό πηγάδι (σύμβολο) του Μαργαριτίου, δεξιά το εμπορικό του Δημ. Πάκου, το καφενείο του Χρήστου Γάτου, το πανδοχείο του Ανδρέα Σπύρου, το ψηλό σπίτι του Ιωάννη Στεφανίδη, και αριστερά το σιδεράδικο και τσαρουχάδικο του γνωστού στους παλιούς Πατέρη (Ανδρέα Πουλή). Εκεί ήταν παλιά η πιάτσα του Μαργαριτίου όπου γίνονταν κάθε πέμπτη το ονομαστό παζάρι του Μαργαριτίου που το καλοκαίρι μοσχοβολούσε από τα νοστιμότητα πεπόνια της περιοχής μας.

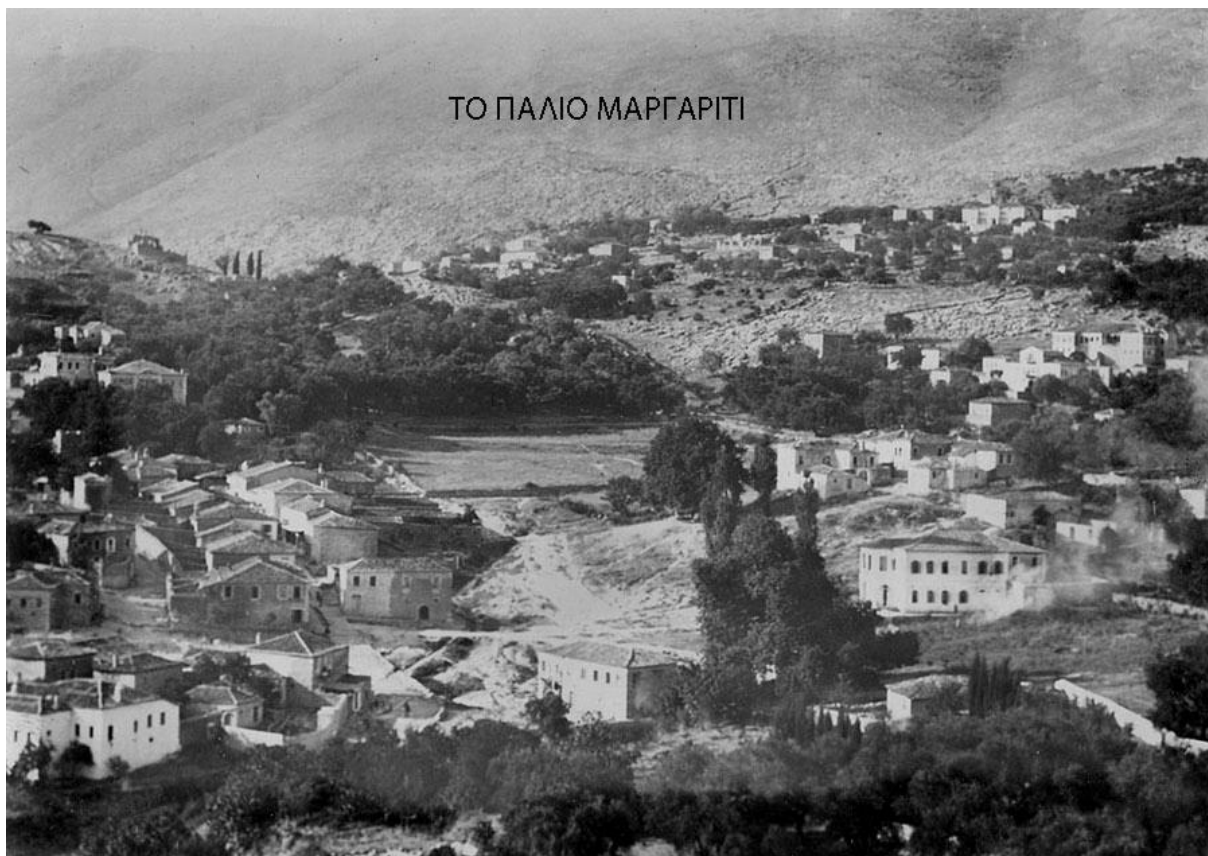

Στη φωτογραφία κάτω, βλέπουμε μια άποψη του Μαργαριτίου, και στο βάθος η Καταβόθρα το έτος 1938 βγαλμένη απο τον Αλή Σαμή Βέη, γράφει ο Β. Κραγήτης

στο βιβλίο του που έχει γράψει για το Μαργαρίτι σελ. 172.

<<Μερική άποψις του Μαργαριτίου. Φωτογραφία στις αρχές του έτους 1960 του Β.Kayser >>, γράφει στη λεζάντα. Η φωτογραφία προέρχεται απο το βιβλίο "Μαργαρίτι" της κυρίας Τούλας-Όλγας Στεφανίδου Μαλακάτα σελ. 65, και την έχει βγάλει ο γάλλος καθηγητής Bernar Kayser, γράφει η Τούλα. Ο Βασίλης Κραπήτης όμως, γράφει στο βιβλίο του που έχει γράψει για το Μαργαρίτι, σελ.172, οτι η φωτογραφία αυτή είναι απο τον τούρκο Αλή Σαμή Βέη, 1938. (Απο οτι βλέπουμε στη φωτό, πρέπει να είναι της εποχής του 1938, και όχι του 1960).

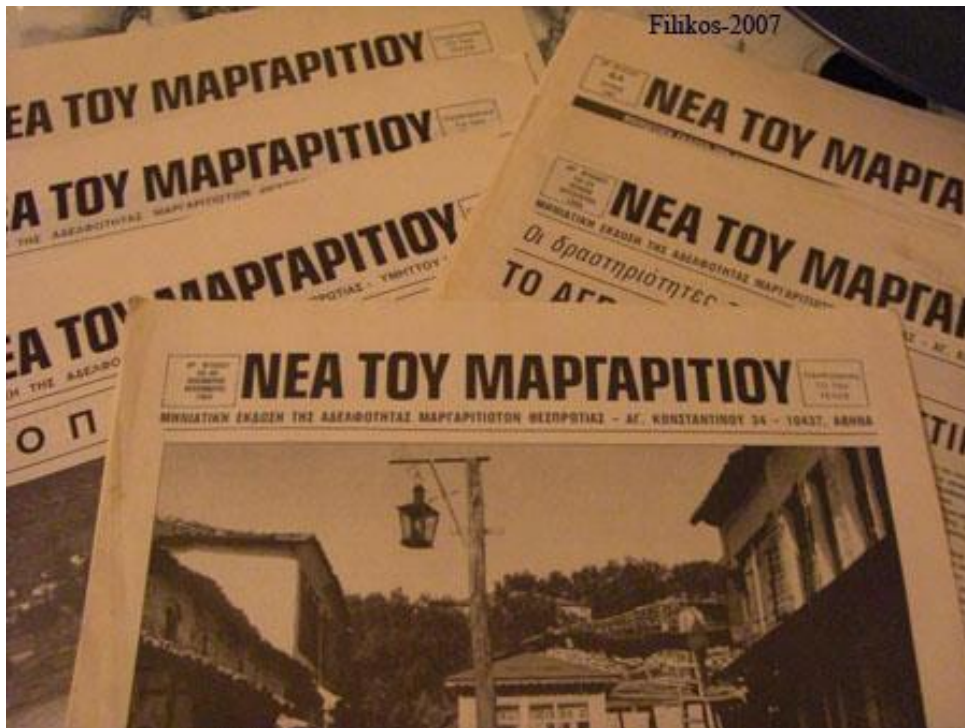

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ

Με πρωτεργάτη τον ακούραστο Βαγγέλη Μπακαγιάννη τότε τα Νέα του Μαργαριτίου, που ανέδειξαν σε μεγάλο βαθμό την περιοχή μας, κτύπησαν πολλές πόρτες σε δημόσιες υπηρεσίες του κράτους προβάλλοντας τα προβλήματα της περιοχής μας. Στην δεκαετία του 1980-1990 εκδόθηκε από την αδελφότητα μας και ένα μικρό ας το πούμε βιβλιαράκι με θέμα το Μαργαρίτι και τα Προβλήματα του, το οποίο είναι μέχρι σήμερα επίκαιρο και θα έπρεπε να το έχει στο γραφείο του μπροστά του ο κάθε Πρόεδρος, η Δήμαρχος που εκλέγουμε διότι αυτές οι επισημάνσεις και οι προτάσεις που γίνονται σε αυτή την ειδική έκδοση θα ανεβάσουν το Μαργαρίτι και την περιοχή του σε μεγάλο βαθμό. Στο διάστημα αυτό αρκετά έργα προχώρησαν, αλλά όμως όπως ο κάμπος, η αξιοποίηση του κάστρου, η επάνδρωση με δημόσιες υπηρεσίες και τράπεζες δεν έχουν προχωρήσει.

Είναι μεγάλη απώλεια για την περιοχή μας που ο ακούραστος αυτός εργάτης για τα κοινά του Μαργαριτίου για λόγους υγείας και ηλικίας, ασχολείται μεν ακόμη, αλλά όχι όπως κάποτε. Εδώ θα πρέπει να αναφερθώ και σε κάποιους λίγους συμπατριώτες μας που τον πίκραναν με τις άστοχες και αδικαιολόγητες επικρίσεις τους για ένα θέμα που ήταν ο χαρακτηρισμός ως παραδοσιακού οικισμού το Μαργαρίτι. Δεν έχουν δίκιο, και στο κάτω κάτω, δεν κατακρίνουμε κάποιον που

έχει προσφέρει τα μέγιστα, που για πάνω από 30 χρόνια αφιερώνει χιλιάδες ώρες ασχολούμενος με τα κοινά του τόπου του, χωρίς κανένα, μα κανένα προσωπικό όφελος, αλλά μόνο από αγάπη για το Μαργαριτί και την ευρύτερη περιοχή του, εάν ένα από αυτά δεν είναι κατά την γνώμη τους σωστό !!!

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΩΤ. ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Πιλότος και Ιπτάμενος Μηχανικός Αεροσκαφών.

Ο Μαργαριτιώτης Βαγγέλης Μπακαγιάννης με το μπλέ πουκάμισο, που επί σειρά ετών εκλέγονταν πρόεδρος στην αδελφότητα Μαργαριτιωτών της Αθήνας, ήταν ο ιδρυτής αυτής και ο ιδρυτής της εφημερίδας τα Νέα του Μαργαριτίου, υπεύθυνος για την σύνταξη της εφημερίδας, αγωνιζόμενος ακούραστα για την προβολή του Μαργαριτίου. Η φωτογραφία είναι απο την παρουσίαση του βιβλίου του αείμνηστου Περικλή Κακούρη στο Μαργαρίτι τον Αύγουστο του 2011.

Ο Βαγγέλης είναι ένας άριστος συνεργάτης και χαίρεσαι να δουλεύεις μαζί του. Αυτός με κόλλησε και μένα αυτή την κουραστική αλλά ωραία (γρίπη) για τα κοινά.

Στην φωτό κάτω δύο παλαιοί συνεργάτες.

Στην συνάντηση αυτή που είχαμε με τον παλαίμαχο Βαγγέλη Μπακαγιάννη το καλοκαίρι του 2012, στην Πάργα θυμηθήκαμε τις παλιές καλές εποχές που συνεργαζόμασταν μαζί για τα κοινά της περιοχής μας. Ο Βαγγέλης Μπακαγιάννης παρά τα 80 του χρόνια, ανησυχεί και σκέπτεται ακόμη τα προβλήματα που απασχολούν την περιοχή μας, μου εξέφρασε την αγωνία του για το θέμα του κάμπου που ακόμη δεν έχει επιλυθεί, για την προβολή του Μαργαριτίου που δεν προβάλλεται όσο θα έπρεπε από εμάς τους Μαργαριτιώτες, για την αναδειξη της ιστορίας του τόπου μας και πολλά άλλα.

Στην δίωρη αυτή συνομιλία μας, τον άκουγα να μου επισημαίνει τι πρέπει να κάνουμε στο μέλλον για το Μαργαρίτι και την περιοχή του, αναλύοντας τα τρέχοντα θέματα με μια αγωνία και λαχτάρα έφηβου, εκφράζοντας παράλληλα την πικρία του διότι οι Μαργαριτιώτες δεν ασχολούνται με τα προβλήματα του τόπου τους όσο θα έπρεπε για το καλύτερο αύριο της περιοχής μας.

Μια σπάνια φωτογραφία που απεικονίζει τους δυο πρώτους αντιστασιακούς της Θεσπρωτίας, ενάντια στους κατακτητές και τους αλβανοτσιάμηδες συνεργάτες τους, στην περίοδο του 1940, στην Θεσπρωτία. Περισσότερα για τον Βασίλη Μπαλούμη και τον Κώτσιο-Νικόλα διαβάστε στην κατηγορία Ιστορικά Θέματα

Ο Αθανάσιος Μπάκας, οπλαρχηγός του Ελευθερίου Θεσπρωτίας, που μαζί με άλλους συμπατριώτες του αντιστάθηκαν στα σχέδια των προδοτών αλβανοσιάμηδων που κάποτε κατοικούσαν στην περιοχή μας.

Ο ΜΑΡΚΟΣ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΚΟΛΙΟΥΣΗΣ (ΣΠΑΝΟΒΑΓΓΕΛΗΣ)

Ακόμη μια σπάνια και ιστορική φωτογραφία εποχής 1913 με τον Κρητικό οπλαρχηγό Μάρκο Δεληγιαννάκη και τον Γρηγόρη Κολιούση, (πατέρα του Παπά-Κώστα Κολιούση ιερέα του Μαργαριτίου). Ο Δεληγιαννάκης είναι μπροστά καθιστός με το μουστάκι και δίπλα του ο Γρηγορης Κολιούσης με την γενειάδα. Το αντάρτικο αυτό σώμα έδρασε στην περιοχή της Θεσπρωτίας και αγωνίστηκε για την ελευθερία της περιοχής μας ιδιαίτερα στην περιοχή της Παραμυθιάς, κατά των αλβανοσιάμηδων και των πατρώνων τους. (Περισσότερα για την ιστορία του Δεληγιαννάκη και του Γρ. Κολιούση δείτε στην κατηγορία Γνωρίζετε ότι;). Πηγές:

από τον συγγενή του Δεληγιαννάκη, κ. Ιερώνυμο Βουρβαχάκη από τα Σφακιά Κρήτης, ο οποίος επικοινωνήσε μαζί μας για το θέμα αυτό.

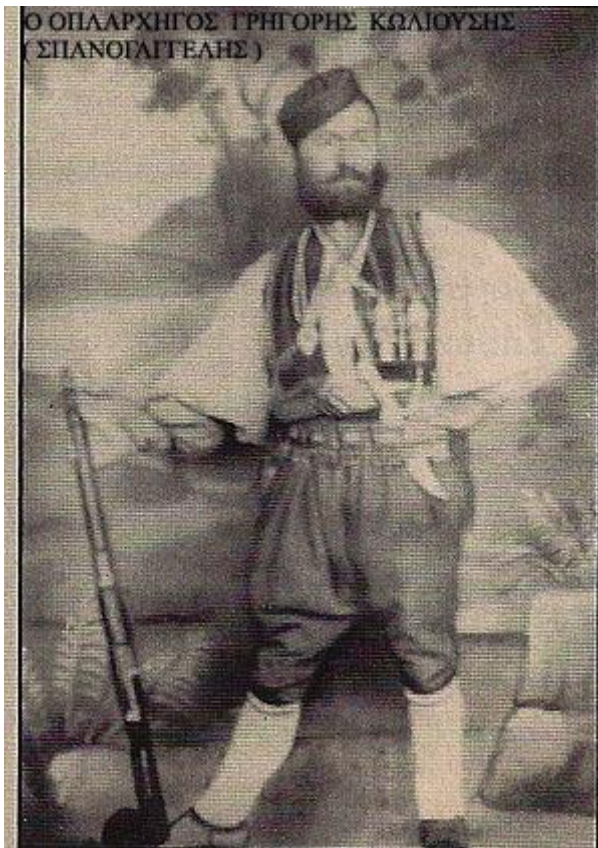
Αυτή την σπάνια και ιστορική φωτογραφία μας την έστειλε ο Μανόλης Βουρβαχάκης (συγγενής) του Δεληγιαννάκη τον Σεπτέμβριο του 2010. Στο επάνω μέρος γράφει 1867--1957 και κάτω γράφει:

<<Ο Μάρκος Δεληγιαννάκης σαν άλλος Διγενής, τα όρη εδιαννέλιζε και τα βουνά επήδα...

Σε ευχαριστούμε αγαπητέ Κρητικέ Βουρβαχάκη για αυτό το ιστορικό κειμήλιο που μας έστειλες. Μας πήρε αρκετό χρόνο να αποδικοποίσουμε το format αλλά τελικά τα καταφέραμε>> !!!

Ο ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΚΟΛΙΟΥΣΗΣ (ΣΠΑΝΟΒΑΓΚΕΛΗΣ)
Ο Γρηγόρης Κολιούσης από την Βερενίκη Παραμυθιάς που αγωνίστηκε μαζί με τον Δεληγιαννάκη στην περίοδο του 1912, πατέρας του Παπά-Κώστα, ιερέα του Μαργαριτίου. Περισσότερα διαβάστε στην κατηγορία, Γνωρίζετε Ότι.

ΑΗΔΟΝΗΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Ο Αηδόνης Σοφίας από την Γκρίκα Παραμυθιάς.

Οπλαρχηγός της Εθνικής Αντίστασης 1940. Ο Αηδόνης Σοφίας ήταν ένας αγωνιστής εφάμιλλος του Μπαλούμη και του Κώτσιο-Νικόλα, που αγωνίστηκε στην περίοδο 1940- 1945 στην περιοχή της Παραμυθιάς και ευρύτερα. Στο βιβλίο του ιστορικού Παραμυθιώτη Βασίλη Παυλίδη γίνονται εκτεταμένες αναφορές για την οικογένεια αυτή και ειδικά για τον Αηδόνη Σοφία, ο οποίος ήταν ένας γνήσιος πατριώτης και αγωνίστηκε σκληρά για την ελευθερία της Θεσπρωτίας από τους κατακτητές και τους αλβανοτσιάμηδες συνεργάτες τους. Η οικογένεια του πλήρωσε βαρύ φόρο αίματος στους αγώνες αυτούς. Μελλοντικά θα γράψουμε πολλά περισσότερα για τον Αηδόνη Σοφία και τις μάχες που έδωσε στα χωριά της Παραμυθιάς.

Ο Εθνομάρτυρας Παπανδρέας απο το Καρτέρι Θεσπρωτίας.
Ο Παπᾶ-Ανδreas Γ. Βασιλείου χειροτονήθηκε το 1908 στο Καρτέρι.
Για τον εθνομάρτυρα της περιοχής μας, και την δραματική ιστορία του,
δείτε περισσότερα στην κατηγορία ΚΑΡΤΕΡΙ και στα Ιστορικά Θέματα

Ανδreas Γ. Βασιλείου (Παπαντreas)
απο το Καρτερι-Μαργαριτιου
Εθνομαρτυρας της Περιοχης μας
Δολοφονηθηκε αγρια απο τους
Τουρκαλβανοτσαμηδες 24-10-1942

(Ο ΠΑΠΑΒΑΓΓΕΛΗΣ)

Ευάγγελος Χρηστίδης 1875-1960 χειροτονήθηκε
ιερέας στο Μαργαρίτι το 1924.

Φωτό με τους μετέπειτα ιερωμένους στον Αη Βασίλη:
(αριστερά ο Παπά-Κώστας Γρ. Κολιούσης και ο Παπά-Θεόδωρος Ε. Καρδάνης.

Κάτω, μια ακόμη σπάνια φωτογραφία με Μαργαριτιώτες στην κάτω πλατεία, λίγο πριν το 1980. Από δεξιά ο Λευκιμιώτης γιατρός του Μαργαριτιού Κωνσταντίνος Γκούσης, ο Παπά-Κώστας, ο πρόεδρος Χρήστος Νικολάου, και η σύζυγος του Ανδριάνα πίσω του, ο αστυνόμος, και αριστερά ο Γκίκας Μάτης. Απεικονίζονται και πάρα πολύ άλλοι συγχωριανοί μας, αυτό κάνει αυτή τη φωτογραφία ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα. Εάν θέλετε να προσθέσετε και άλλα ονόματα των εικονιζόμενων επικοινωνήστε μαζί μας.

Μια παλιά φωτογραφία εποχής 1913
στο Καναλάκι και όχι στην Παραμυθιά όπως γράφει.

Κάτω στη φωτό, ο Αποστολάκης Γκέρτζος φαντάρος

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΣΟΥΛΗΣ Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΟΥ 1913

Περισσότερα δείτε στην Κατηγορία: [ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Χαράλαμπος \(Λιαμης\) Σούλης.](#)

Μαργαριτιώτες στην είσοδο του Διοικητηρίου, στην περίοδο της δικτατορίας του Μεταξά, εποχής του 1936. Εάν κάποιος γνωρίζει τους κυρίους, παρακαλούμε να μας πληροφορήσει.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ (ΣΑΡΑΟΥΣΗΣ)

Στην φωτογραφία κάτω, δεξιά είναι ο Βασίλης Ευθυμίου (Σαραούσης), ο πρώτος ταξιτζής του Μαργαριτίου στην δεκαετία του 1960 και αριστερά ο αδελφός ο Νάκος (Ιωάννης) που είχε το χασάπικο στην Πάργα απέναντι απο το εστιατόριο του Λάμπρου και του Βασίλη Βουρεκά. Με τα παιδιά του Βασίλη Ευθυμίου (Σαραούση), πηγαίναμε μαζί στο δημοτικό Σχολειό Μαργαριτίου. Η φωτογραφία είναι απο τούς Κώστα και Αλέξανδρο Ευθυμίου, παιδιά του Ιωάννου.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ασφαλώς δεν θυμάστε τον Αναστάσιο, Τασούλη τον φώναζαν ο οποίος ήταν ο πατέρας του πρώτου ταξιτζή που είχαμε στο Μαργαρίτι του Βασίλη Ευθυμίου (Σαραούση). Την σπουδαία αυτή φωτο μου την έδωσαν τα εγγόνια του, ο Κώστας και ο Αλέξανδρος Ευθυμίου, οι οποίοι έχουν το βεντζίναδικο μπαίνοντας στην Πάργα, αριστερά στο δρόμο.

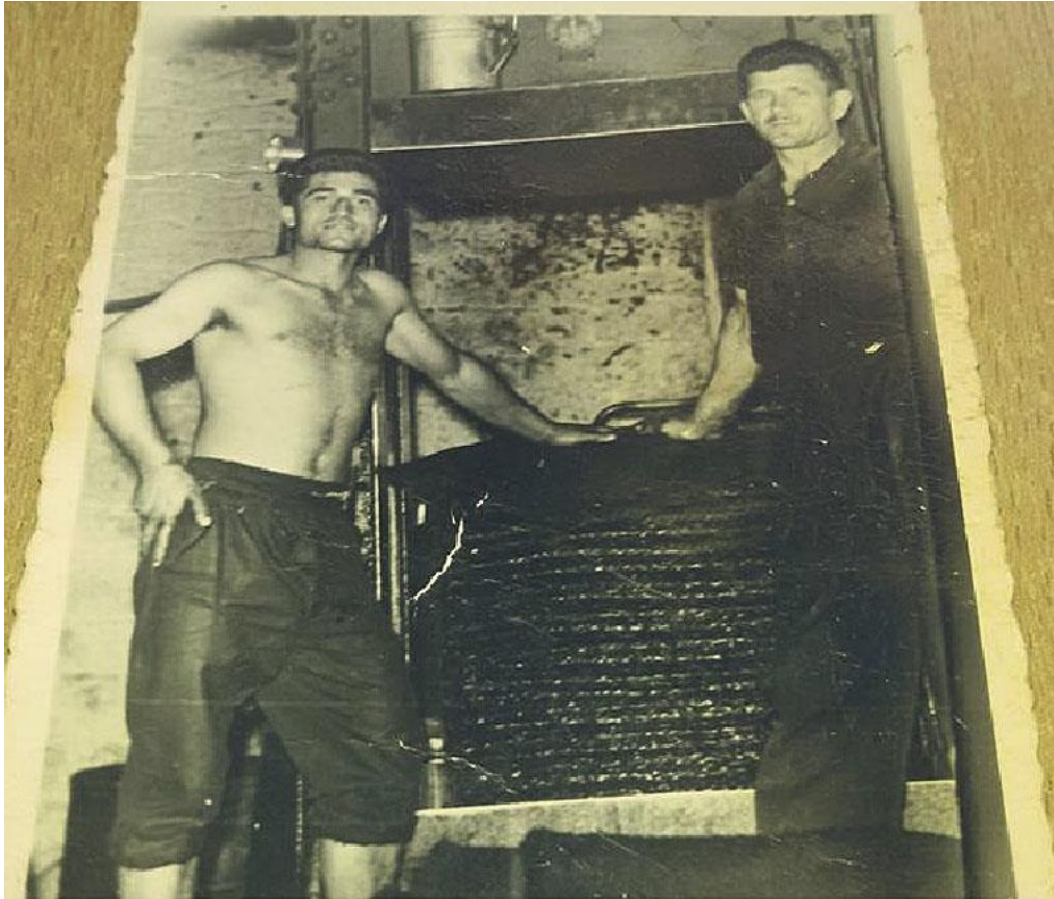
Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΗΚΟΣ

Ο Μπάρμπα Νάκος, όπως τον φωνάζουμε στο Μαργαρίτι, είναι ένας από τους λίγους επιζώντες που αφηγείται τα δραματικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στο Μαργαρίτι με δράστες τους αλβανοτσάμηδες που είχαν στραφεί κατά των συγχωριανών τους στο Μαργαρίτι. Η φωτο είναι από εκπομπή της ΕΡΤ 3 που έγινε το 2012 και ένας από τους ομιλητές ήταν ο μπάρμπα Νάκος. Το σχετικό βίντεο το έχουμε στην διάθεση σας στην κατηγορία Βίντεο.

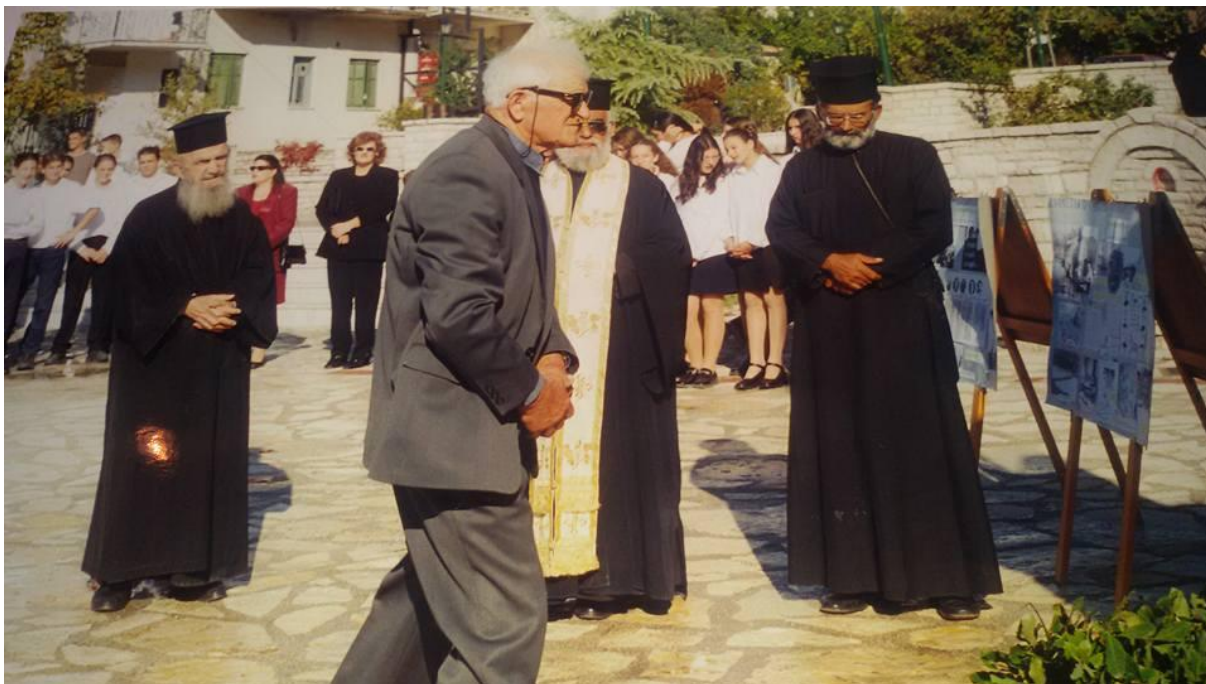
Κάτω στην φωτο, ο Ιωάννης Ζήκος, η φωτογραφία προέρχεται απο τον γιό του Γιώργο, (καθηγητή Γυμνασίου, φίλο και συμμαθητή μου).

Μια ακόμη παλιά και χαρακτηριστική φωτογραφία όπου απεικονίζονται δεξιά όπως κοιτάζετε ο Ιωάννης Ζήκος και αριστερά ο Βασίλης Κουτούπης. Είναι βγαλμένη σε κάποιο ελαιοτριβείο, του Μαργαριτίου, πιθανότατα στο ελαιοτριβείο του Γκίκα (Γεωργίου) Μάτη. Διακρίνουμε τον τρόπο που παλιά ντάνιαζαν τις σφυρίδες με τον πολτοποιημένο ελαιόκαρπο, και απο πάνω έτρεχε νερό. Φωτό Γεωργίου Ζήκου.

Η φωτογραφία κάτω, είναι απο το Μαργαρίτι:

Η πανέμορφη φωτογραφία πρέπει να είναι απο την δεκαετία 1985-95. Εδώ απεικονίζονται πολλά αγαπητά μας πρόσωπα, όπως αριστερά ο Παπα -Κώστας Κολιούσης εφημέριος της εκκλησίας του Μαργαριτίου, ο Προεστός Ιωάννης Ζήκος ο οποίος καταθέτει στεφάνι σε κάποια εθνική επέτειο, ο Παπα-Θεόδωρος Καρδάνης δεξιά και ακόμη ένας ιερέας της περιοχής Μαργαριτίου, και αρκετοί άλλοι συμπολίτες μας. Ο Ιωάννης Ζήκος ήταν μέλος της Εθνικής Αντίστασης και πρόεδρος του Αγροτικού Συνεταιρισμού Μαργαριτίου επί σειρά ετών με σπουδαία προσφορά στον Αγροτικό Συνεταιρισμό της περιοχής Μαργαριτίου. Από ότι γνωρίζω, παλαιότερα ήταν μέλος και του Τυροκομικού Συνεταιρισμού Μαργαριτίου, στην δεκαετία του 1960. (Όσοι γνωρίζεται περισσότερα παρακαλούμε να μας τα κάνετε γνωστά). Φωτό Γεωργίου Ζήκου.

Ο ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΑΡΑΤΣΑΣ (Καραφωτιάς).

Ο Αθανάσιος Μπαράτσας ήταν καπετάνιος στην αντίσταση με τον ΕΛΑΣ . Ο ιστορικός Βασίλης Παυλίδης από την Παραμυθιά στο βιβλίο του (Οι Αλβανοτσάμηδες της Περιοχής Παραμυθιάς και η Κατοχή), αναφέρει για την συμμετοχή του Νάσιου Μπαράτσα στα τραγικά γεγονότα αναφορικά με τους αλβανοτσιάμηδες. Αναφέρει επίσης την σύλληψη ενός ληστή ο οποίος είχε επικηρυχθεί τότε από τις ελληνικές αρχές. Ο ληστής αυτός ονόματι Κοκκίνης ήταν παλαιότερα μέλος του ΕΛΑΣ, αλλά λόγω των πολλών κλεψιών που είχε κάνει στους συντοπίτες του αποτάχθηκε και επικηρύχθηκε.

Όταν ο ληστής Κοκκίνης στριμώχτηκε από τις ελληνικές Αρχές, παρουσιάστηκε στον Τάκη Μπαράτσα, από την Βαλανιδιά, αδερφό του Νάσιου Μπαράτσα και του ζήτησε να του υποδείξει δρόμο διαφυγής ώστε να αποφύγει την σύλληψη του, καθότι ήταν επικυριγμένος για ένα εκατομύριο δραχμές τότε και 40 οκάδες αλεύρι.

Ο Τάκης πληροφόρησε τον αδερφό του Νάσιο καθώς και έναν χωροφύλακα ονόματι Κολιοζώη που υπηρετούσε στην ιταλική караμπινерία. Ο Κολιοζώης, μαζί με τον Νάσιο Μπαράτσα συνέλαβαν τον ληστή Κοκκίνη και τον παρέδωσαν τραυματισμένο για να εισπράξουν τα λίτρα. Στη συνέχεια ο ληστής αυτός εκτελέστηκε από την ιταλική χωροφυλακή.

Να πούμε εδώ ότι ο ληστής αυτός είχε αποπειραθεί να βιάσει την κόρη ενός από τους φίλους του που τον έκρυβε, όταν αυτή του πήγαινε φαγητό στο

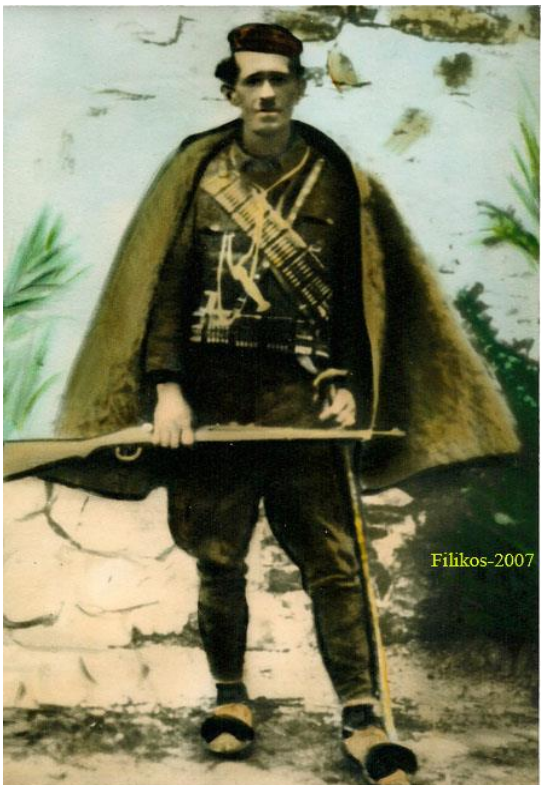
κρησφύγετο του !!! ήταν δηλαδή ένας ανέντιμος παλιάνθρωπος. Αργότερα ο Νάσσιο Μπαράτσας όπως και πολλοί άλλοι αγωνιστές του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ συνεργάστηκε με τις δυνάμεις του Ζέρβα, λόγω της ανθελληνικής άποψης που είχε τότε ειδικά ο ΕΛΑΣ στο θέμα των αλβανοτσιάμηδων, (τους είχε υποσχεθεί αυτονομία), αυτό τα στελέχη του όμως δεν το αποδέχθηκαν με αποτέλεσμα οι περισσότεροι να αποχωρήσουν από τον ΕΛΑΣ και να ενταχθούν στον ΕΔΕΣ.

Στο βιβλίο αυτό του Παυλίδη αναφέρονται αρκετοί από τα χωριά της Παραμυθιάς που σήμερα κατοικούν στο Μαργαρίτι, όπως ήταν ο Τάση Ντρίτσος, ο Ηλίας Μπόλωσης κλπ.

Ο Καπετάνιος Σταύρος Μπαράτσας.

Ο Σταύρος συμμετείχε στο αντάρτικο την ίδια περίοδο με τον Νάσσιο Μπαράτσα. Προς το παρόν δεν έχουμε κάποια στοιχεία για τον Σταύρο τον οποίο θυμόμαστε μέχρι τα γεράματα του να φορά την παραδοσιακή στολή του στο Μαργαρίτι. Οι φωτογραφίες του Νάσσιου και του Σταύρου Μπαράτσα, προέρχονται από τους συγγενείς τους που κατοικούν στο Μαργαρίτι.

Ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΙΩ. ΓΚΙΝΗΣ

Ο Στέφανος Γκίνης γεννήθηκε στο Ελευθέρι Θεσπρωτίας το 1914 και απεβίωσε στο Μαργαρίτι τον Αύγουστο του 1973. Ήταν μέλος της Εθνικής Αντίστασης του Ελευθερίου. Το καλοκαίρι του 1935 πήγαν να τον συλλάβουν στο Γερακάρι όπου κατοικούσε, δύο μουσουλμάνοι του Μαργαριτίου, έχοντας πληροφορίες ότι κατείχε όπλο. Ο Στέφανος εκείνη την στιγμή ήταν ανεβασμένος σε μια αμυγδαλιά και μάζευε τον καρπό, μαζί με την μητέρα του. Το όπλο το είχε στη ρίζα του δένδρου αφημένο μην περιμένοντας μια τέτοια δυσάρεστη επίσκεψη. Οι μουσουλμάνοι μη αντιπροσωπεύοντας καμιά αρχή τον κάλεσαν να κατέβει κάτω απειλώντας τον και τον ρώτησαν γιατί έχει όπλο. Τότε πετάχτηκε η μητέρα του η Ελένη, μια αντρογυναίκα που τόλεγε η καρδιά της, και τους απάντησε, αφήστε ήσυχο το παιδί μου, και όσο εσείς κρατάτε όπλα στο τόπο μας θα κρατάμε και εμείς.

Αν θέλετε να ζήσουμε ήσυχα και εσείς και εμείς, (εννοώντας μουσουλμάνοι και χριστιανοί), αφήστε αυτά που έχετε αρχίσει. Στις φωνές της, προσέτρεξε και

ένας άλλος μουσουλμάνος βοσκός, ο οποίος είχε την ίδια ηλικία με τον Στέφανο και γνωρίζονταν μαζί. Ο βοσκός αυτός τους είπε σε επιτακτικό τόνο, να φύγουν από εκεί και να μην ενοχλούν την οικογένεια, διότι με αυτούς έχουμε μεγαλώσει μαζί. Τότε οι μουσουλμάνοι είπαν του Στέφανου, ...σήμερα την γλιτώσες την επόμενη όμως δεν σε γλιτώνει τίποτα.... Άρπαξαν τον καρπό και έφυγαν απειλώντας.

Λίγους μήνες αργότερα ο Στέφανος εντάχθηκε οικειοθελώς στην αντιστασιακή Οργάνωση του Ελευθερίου, και πολέμησε επί 9 χρόνια συνολικά.

Το 1944 σε μάχη στην περιοχή Φιλιατών, τους κτύπησαν ταυτόχρονα μουσουλμάνοι, αλλά και Ελασίτες !!! Τότε ο λόχος του διασπάστηκε και σκόρπισε στις ρεματιές με αποτέλεσμα την νύχτα να μην ξέρουν που βρίσκονται. Όλοι επέστρεψαν σε κάποιο σημείο πλην του Στέφανου. Ο Χρήστος Νικολάου (που αργότερα διετέλεσε Κοινοτάρχης του Μαργαριτίου για πολλά χρόνια), συμπολεμούσε μαζί του στη μάχη αυτή και τον έψαχνε αλλά δεν τον βρήκε. Την άλλη μέρα το πρωί ο Στέφανος παρουσιάστηκε στο λόχο του.

Όλοι τη νύχτα είχε περιπλανηθεί και περπατώντας σκυφτά δίπλα από τις βάσεις των μουσουλμάνων κατάφερε και πέρασε σε ασφαλές μέρος όπου επέστρεψε στο λόχο του. Οι σύντροφοι του όταν τον είδαν, αναφώνησαν ολοι με χαρά: - νάτος δεν σκοτώθηκε είναι ζωντανός.

<<Η φωτογραφία προέρχεται απο το οικογενειακό μου αρχείο. Απο δεξιά όπως κοιτάζετε απεικονίζεται ο Στέφανος Ιω. Γκίνης, στη μέση ένας φίλος του απο την Αράχωβα Φιλιατών ονόματι Μπαλαούρας, και ακόμη ένας που δεν γνωρίζω το όνομα του. Ήταν και οι τρεις τους οπλοβολητές.

Η φωτογραφία έχει βγει στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας λίγο πριν αναχωρήσουν για την Κέρκυρα το έτος 1942 για να ενισχύσουν άλλες Αντάρτικες Ομάδες του Ναπολέοντα Ζέρβα>>.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ 1971

Ο μάστορας με το άσπρο πουκάμισο, είναι ο αείμνηστος Στέφανος Γκίνης. Εδώ βλέπουμε να φτιάχνουν το κανάλι επάνω από τον πλάτανο της κάτω πλατείας στο Μαργαρίτι. Εκεί ήταν παλιά το Κοινοτικό Κατάστημα. Ο Στέφανος Γκίνης, εκτός από άριστος κτίστης και αγρότης, ήταν ο καλύτερος μπολιαστής για τα οπωροφόρα δέντρα και ιδιαίτερα για της αγριοελιές τις οποίες μπόλιαζε και τις έκανε ήμερες. Τα ελεοπερίβολα που σήμερα βρίσκονται στο Μαργαρίτι ιδιαίτερα των βλάχων που εγκαταστάθηκαν στο Μαργαρίτι μετά την κατοχή, είναι όλα μπολιασμένα από τα χέρια του Στέφανου. Είχε εργαστεί και στο υπόγειο κανάλι που φεύγουν τα νερά από την κάτω πλατεία του χωριού έως στη βρύση Μπάγιο, και στο τοιχίο που σήμερα στηρίζει την πλατεία στον Πλάτανο από την κάτω μεριά κολλητά στην ταβέρνα του Σούρλα. Εκεί έβγαιναν οι ρίζες από τον τεράστιο πλάτανο του χωριού μας ο οποίος είναι τουλάχιστον τριακοσίων πενήντα ετών, σύμφωνα με μαρτυρίες των παλαιότερων κατοίκων της Κομόπολης του Μαργαριτίου.

ΣΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΣΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙ

Μια πανέμορφη και σπάνια φωτογραφία, όπου απεικονίζονται αγαπημένα και προσφιλή μας πρόσωπα απο την περιφέρεια Μαργαριτίου, πολλά απο τα οποία σήμερα δεν ζούν πλέον.

Λοιπόν απο αριστερά όπως κοιτάζετε είναι η Χρυσανγή (Γκίνη) Κυριάκη σύζυγος του Σπυρίδωνα, με τα δύο μικρά στην αγκαλιά της τα οποία πιθανόν να είναι τα παιδιά της κόρης της Όλγας, δίπλα της η αδελφή της η Αναστασία, ο Στέφανος Ιωάννου Γκίνης (πατέρας μου), στον οποίο και την αφιερώνω, δίπλα του ο Δημήτριος Γκίνης (Μήτ Γκίνης), μια κυρία της οποίας δεν γνωρίζω το όνομα, η Δάφνη κόρη του Δημ. Γκίνη, ο Σπύρος Τσάνης με την σύζυγο του, κάποια άλλη γυναίκα πιθανόν του Παπαδόπουλου, ακολουθούν κάποιες άγνωστες σε εμένα, τελευταίος ο Αντώνης Γκίνης καθιστός, γιός του Δημητρίου και όρθιοι απο αριστερά ο Δημήτριος Γκίνης του Στέφανου, η Αρετή Κυριάκη, η Παρασκευή Στεφ. Γκίνη, και η Δέσποινα του Τσολή Κώνστα.

Εάν γνωρίζετε τους υπόλοιπους μπορείτε να μας πληροφορήσετε. Η φωτογραφία εποχής του 1961, είναι βγαλμένη στην Αγία Παρασκευή του Ελευθερίου, στο πανηγύρι. Τα κοφίνια που βλέπουμε στην ελιά, ήταν του Στέφανου Γκίνη που είχε μεταφέρει πεπόνια και καρπούζια απο το μποστάνι του στην Γιωρίτσα (τοποθεσία ενδιάμεσα στον κάμπο Μαργαριτίου και Ελευθερίου, που στα παλιά χρόνια ήταν το Μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου). Λίγο πιο πάνω υπάρχει σήμερα η τοποθεσία (γκρόπα του Μοναστηριού), όπως διασώθηκε στο πέρασμα των αιώνων το όνομα και μας μαρτυράει τα περασμένα.

<<Ο Άγιος Γεώργιος ήταν ο προστάτης των σπαχήδων, οι οποίοι όταν πολεμούσαν, είχαν σημαία με τον Άγιο τους. Με την Οθωμανική κατάκτηση του 1439, οι σπαχήδες αυτοί συνέχισαν να πολεμούν με την πλευρά των Οθωμανών οι

οποίοι τους είχαν υποσχεθεί ότι θα παραμένουν άρχοντες της περιοχής αυτής. Όταν οι Οθωμανοί είδαν ότι οι σπαχήδες ήταν δεινοί πολεμιστές, φοβήθηκαν και άλλαξαν το νόμο και τους έθεσαν τον όρο, ότι για να παραμένουν άρχοντες στην περιοχή τους, έπρεπε να ασπαστούν τον μωαμεθανισμό, πράγμα το οποίο και έγινε. Με το πέρασμα των χρόνων, οι σπαχήδες πίεσαν τους εργάτες τους (κολίγους) να γίνουν και αυτοί μωαμεθανοί.

Ποτέ όμως δεν ξέχασαν την πρότερη καταγωγή τους, για αυτό και πάντα ενεργούσαν σαν αυτόνομοι, και είχαν προστριβές με τους κατακτητές τούρκους και μετέπειτα με τους τουρκαλβανούς, υποστηριζόμενοι από τους Ενετούς...>> Το κτήμα λοιπόν της Γιωρίτσας, που ανήκε στο Μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου, η Γιαγιά μου η Ελένη έλεγε πάντα ότι αυτό είναι (βακούφικο) δηλαδή ανήκει σε εκκλησία! Στα κατοπινά χρόνια το κτήμα περιήλθε στον Στέργιο Χήρα και μετέπειτα στους Μπομπαίους της Σενίτσας, και στην δεκαετία του 1930 στους Γκιναίους, όπως μου έχουν πεί οι γονείς μου και το συμβόλαιο που έχω στο αρχείο μου. Αυτά τα ωραία αγαπητοί συμπατριώτες, μας θυμίζει η ωραία φωτογραφία κειμήλιο που βλέπετε!

